Bilag 1

Indkaldelsescirkulære til budget 2017

1. Indhold

1. Udfordringer for Københavns Kommunes økonomi 4
1.1. Makroøkonomisk situation 4
1.2. Omprioriteringsbidrag 4
1.3. Økonomiske vilkår for kommunerne i 2017 5
1.4. Sanktionslovgivning 5
1.5. Mulige ændringer i udligningssystemet 6
2. Københavns Kommunes økonomiske situation 7
2.1. Demografisk udvikling 7
2.2. Kommunens økonomiske situation 7
2.3. Demografibetingede merudgifter 8
2.4. Effektiviseringsstrategi 8
2.5. Servicebufferpulje 9
3. Tværgående budgetprocesser 10
3.1. Aktiviteter der bortfalder i 2017 10
3.2. Effektiviseringer 2017 10
3.3. DUT-processen 13
4. Udvalgenes budgetter i 2017 16
4.1. Budgetmodel 16
4.2. Kommunens budgetramme i 2017 17
4.3. Budgetteringsmetodik 17
Udmelding af serviceudgiftsramme 17
Måltal for overførsler mv. 18
4.4. Udvalgenes budgetrammer på serviceudgifter, anlæg og overførsler mv. 21
4.5. Centrale puljer 22
Centrale puljer under Økonomiudvalget – Service 22
Centrale puljer under Økonomiudvalget – Anlæg 24
Centrale puljer under Økonomiudvalget – Overførsler mv. 27
4.6. Finansposter 28
5. Særlige fokusområder 33
5.1. Status for velfærdsanalyseenhed 33
5.2. Status for strategi for smarte investeringer 34
5.3. Finanslov 2016 - Fastfrysning af grundskylden i 2016 36
5.4. Finanslov 2016 - Pulje til en værdig ældrepleje 37
5.5. Finanslov 2016 - Forøgelse af tilskudsprocenten for de frie grundskoler 38
5.6. Finanslov 2016 – Den fremtidige byfornyelsesindsats i København 38
5.7. Nedslidning af kommunens aktiver 38
5.8. Lavere byggeomkostninger 39
5.9. Langsigtet anlægsplan og grundkøb 39
5.10. Ny model for vedligehold af kommunens ejendomme 40
5.11. Samlokalisering og multifunktionelle ejendomme 40
5.12. Samlokaliseringscasen Ottiliavej 41
5.13. Demografi – Handicap 41
5.14. Kvalificering af modeller for vurdering af ressourcebehovet på Socialområdet 42

5.15. Parkeringsområdet 42
5.16. Beskæftigelsestilskud, forsikrede ledige 43
5.17. Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet 44
5.18. Hovedstadens Beredskab 44
5.19. Byfornyelsesejendomme 45
5.20. Refusion for særligt dyre enkeltsager 45
5.21. Overgang fra tjenestemands- til overenskomstansættelse 47
5.22. Social særtilskudspulje 48
5.23. Redegørelse vedrørende integrationsindsats 48
5.24. Kommunal- og regionrådsvalg i 2017 48
5.25. Analyse af incitamentsstruktur mellem husleje- og demografimodel 49
6. Korrektioner indarbejdet i IC 2017 50
6.1. Kasseopbygning – anlægsperiodiseringer og periodisering af midler til tilskud i landsbyggefonden 50
6.2. Movia 51
6.3. Administrationsbidraget til Udbetaling Danmark (UDK) ... 52
6.4. Fællesordninger og fællessystemer 53
6.5. Salgsreservationsleje 60
6.6. Folkeskolereform - Kompetenceudvikling 61
6.7. Folkeskolereform - Aldersreduktion 61
6.8. Finanslov 2015 – Pulje til flere pædagoger 61
6.9. Det fælleskommunale ledelsesinformationssystem - FLIS . 62
6.10. Afledt drift på kultur- og fritidsområdet 62
6.11. Budgetkorrektioner indarbejdet i IC 2017 som følge af beslutninger i Borgerrepræsentationen 63
7. Rammer for budgetprocessen 64
7.1. Tidsplan for det videre budgetarbejde 64
7.2. Budgetnotater til forhandlingerne om budget 2017 65
8. Formelle retningslinjer for udvalgenes udarbejdelse af budgetbidraget 66
8.1. Overholdelse af Københavns Kommunes bevillingsregler . 66
8.2. Forsikringer og arbejdsulykke 67
8.3. Pris- og lønfremskrivningssatser for budgetforslag 2017 67
8.4. Korrektioner som indgår i udvalgenes budgetbidrag 69

1. Udfordringer for Københavns Kommunes økonomi

Københavns Kommunes økonomi står over for en række udfordringer, der påvirker de overordnede rammer for kommunens budget 2017.

1.1. Makroøkonomisk situation

Dansk økonomi er vokset de sidste to år, og niveauet nærmer sig situationen før krisen. Fremgangen har været stærk nok til at skabe beskæftigelse på arbejdsmarkedet, hvor beskæftigelsen er steget med 66.000 personer, siden bunden i 2012. Bedringen på arbejdsmarkedet har i kombination med stigende boligpriser og reallønsfremgang ført til øget indenlandsk efterspørgsel. Yderligere er eksportefterspørgslen steget blandt andet på baggrund af øget vækst i euroområdet og en lav kronekurs.

BNP-væksten forventes i de kommende år at stige fra 1,4 pct. i 2015 til 1,9 pct. i 2016 og 2,0 pct. i 2017. Den øgede vækst forventes at skabe en øget beskæftigelse på 80.000 over de tre prognoseår.

De offentlige underskud skal gradvist reduceres yderlige til frem mod målet om balance i 2020. Med underskud i 2015, 2016 og 2017 forventes nettogælden med stor usikkerhed at vokse til næsten 10 pct. af BNP mod udgangen af 2017, hvilket er et lavt niveau.

1.2. Omprioriteringsbidrag

I forbindelse med økonomiaftalen for 2016 mellem KL og regeringen introducerede regeringen et omprioriteringsbidrag for kommunernes serviceudgifter på 1 pct. årligt i perioden fra 2016 til 2019.

Omprioriteringsbidraget omfatter hele den offentlige sektor. Regeringen har tilkendegivet, at de årlige omprioriteringsbidrag kan genudmøntes i de årlige økonomiforhandlinger med kommuner og regioner samt i finanslovforhandlinger til højt prioriterede velfærdsområder eller til at sænke skatter og afgifter. Regeringen har klart tilkendegivet, at den vil prioritere sundhed. Det er derfor uvist, om kommunerne samlet set vil få tilført nye midler i de kommende år, som delvis kan modgå omprioriteringsbidraget. I 2016 udgjorde omprioriteringsbidraget for kommunerne set under ét 2,4 mia. kr. Heraf blev der tilbageført 1,9 mia. kr. til kommunerne i forbindelse med økonomiforhandlingerne.

Med ændring af budgetloven i december 2015 blev kommunernes udgiftsramme til serviceudgifter for 2017 nedjusteret med 1 pct. Københavns Kommunes andel af omprioriteringsbidraget i 2017

svarer til 247 mio. kr. Det vides endnu ikke, om der bliver tilbageført midler til kommunerne i 2017 eller efterfølgende år.

1.3. Økonomiske vilkår for kommunerne i 2017

Som følge af omprioriteringsbidraget samt regeringens øvrige udmeldinger om rammerne for den offentlige økonomi forventer Økonomiforvaltningen, at kommunernes serviceudgifter i 2017 vil være lavere end i 2016. Det forventes, at KL i lighed med tidligere år vil fordele servicerammen mellem kommunerne.

På anlægssiden vil et eventuelt loft i 2017 udgøre en udfordring for København. I 2016 er det budgetterede bruttoanlægsniveau i Københavns Kommune således 3,3 mia. kr. (2016 p/l) ud af en samlet aftaleramme på 16,6 mia. kr., svarende til ca. 20 pct. Det foreløbige niveau i budgetrammerne i Indkaldelsescirkulære til budget 2017 (IC 2017) udgør i størrelsesordenen 7,7 mia. kr. Det foreløbige niveau for 2017 forventes at falde, jf. særskilt indstilling til Økonomiudvalget om anlægsperiodisering.

Service- og anlægsrammerne fastlægges ifm. aftale om kommunernes økonomi for 2017 mellem regeringen og KL. Aftalen forventes indgået i juni 2016.

1.4. Sanktionslovgivning

Til understøttelse af de aftalte økonomiske rammer for kommunerne kan regeringen iværksætte tre forskellige sanktionsmekanismer.

1) Budgetsanktion: Med vedtagelse af budgetloven er op til 3 mia. kr. af bloktilskuddet til kommunerne permanent gjort betinget af, at de samlede budgetterede serviceudgifter ikke overskrider det aftalte niveau. Sanktionerne er som udgangspunkt kollektive.

Budgetloven giver finansministeren mulighed for at gøre en del af bloktilskuddet betinget af aftaleoverholdelse på anlæg ifm. de årlige økonomiaftaler. I økonomiaftalen for 2013 blev 1 mia. kr. således gjort betinget af, at kommunernes budgetter overholdt den aftalte anlægsramme. Der var ikke en tilsvarende sanktion i økonomiaftalerne 2014-2016, om end Folketingets Finansudvalg i november 2015 besluttede, at en samlet overskridelse af aftaleniveauerne for service og anlæg kan medføre modregning i kommunernes bloktilskud.

Set i sammenhæng med forløbet omkring kommunernes budgetter for 2016 kan sanktionsmuligheden indgå i økonomiforhandlingerne for 2017.

2) Regnskabssanktion: Såfremt kommunernes samlede serviceudgifter i regnskabet overskrider budgetterne, skal der foretages en tilsvarende

nedsættelse af bloktilskuddet. Sammensætningen af nedsættelsen er 40 pct. kollektiv og 60 pct. individuel for de kommuner, der har overskredet budgettet.

3) Skattesanktion: Regeringen kan også tilbageholde en del af bloktilskuddet svarende til en eventuel samlet skatteforhøjelse for kommunerne under ét, evt. udover et aftalt niveau. Såfremt skattestoppet overskrides, vil den enkelte kommune, der hæver skatten, blive modregnet 75 pct. af overskridelsen i 2016, 50 pct. i 2017 og 2018 samt 25 pct. i 2019. Den resterende del bliver modregnet i det samlede bloktilskud og finansieres således af alle 98 kommuner.

1.5. Mulige ændringer i udligningssystemet

Refusionsomlægningen på beskæftigelsesområdet trådte i kraft ved årsskiftet, hvilket medfører byrdefordelingsmæssige forskydninger mellem kommunerne. I 2016 og 2017 håndteres disse forskydninger ved en initial tilpasning af udligningssystemet samt ved en midlertidig kompensationsordning. Fra 2018 foretages permanente tilpasninger af udligningssystemet på baggrund af analyser fra Finansieringsudvalget.

Økonomiforvaltningen bemærker, at eventuelle ændringer i udligningssystemet kan have betydelige konsekvenser for Københavns Kommunes økonomi.

Finansieringsudvalgets arbejde forventes at omfatte analyser af kommunale forskelle i udgiftsbehovet på beskæftigelsesområdet i lyset af den seneste udvikling på området under hensyntagen til de forventede adfærdsvirkninger af refusionsomlægningen. Derudover skal udvalget undersøge muligheden for at indarbejde beskæftigelsestilskuddet vedrørende forsikrede ledige i det generelle tilskuds- og udligningssystem. Udvalget skal i sine anbefalinger til ændringer i udligningssystemet inddrage tidligere analyser udarbejdet i forbindelse med reformen fra 2012 samt rapporten om udligningsordningen vedrørende indvandrere og efterkommere fra 2013. Analysearbejdet skal være afsluttet ultimo 2016 med forventet politisk behandling i foråret 2017 forud for tilskudsudmeldingen for 2018.

2. Københavns Kommunes økonomiske situation

På trods af de eksterne udfordringer har Københavns Kommune et forholdsvist solidt økonomisk udgangspunkt, hvilket bl.a. skyldes den fortsatte befolkningstilvækst, der øger skatteindtægterne og forbedrer mulighederne for økonomisk vækst. Befolkningsudviklingen presser dog udgifterne på de store serviceområder. Sammenholdt med den stramme styring af serviceudgifterne samt regeringens omprioriteringsbidrag nødvendiggør det yderligere effektiviseringer i de kommende år.

2.1. Demografisk udvikling

Københavns Kommunes høje befolkningsvækst ser ifølge befolkningsprognosen ud til at fortsætte de kommende år. Der forventes i de næste fire år en befolkningsvækst årligt på omkring 10.000 nye borgere, jf. tabel, og ved indgangen til 2017 forventes borger nr. 600.000 i København. Kraftigst er stigningen i børn og unge 6-16-årige samt voksne i den arbejdsdygtige alder af 17-64-årige på lige under 2,0 pct. fra 2016 til 2017. For ældre i aldersgruppen 65+ vil stigningen samlet set være på omkring 1,5 pct. fra 2016 til 2017, selv om antallet af 80+-årige falder.

Tabel. Vækst i folketal i Københavns Kommune

	2017	2018	2019	2020
0-5 år	477	754	1.046	1.140
6-16 år	1.075	800	696	674
17-64 år	7.837	7.169	6.577	5.897
65-79 år	1.102	1.032	916	933
80+ år	-165	79	106	225
I alt	**10.326**	**9.834**	**9.341**	**8.869**

Kilde: Befolkningsprognose 2015

2.2. Kommunens økonomiske situation

Københavns Kommunes økonomiske udgangspunkt er forholdsvis solidt. Kommunen har en af landets højeste strukturelle driftsbalancer pr. indbygger, der beregnes som indtægter fra renter, skatter, tilskud og udligning fratrukket udgifter til service og overførsler. Københavns Kommune har derfor økonomisk mulighed for ikke blot at afholde de løbende driftsudgifter, men også et højt anlægsniveau til investeringer i byen til gavn for både de gamle københavnere samt de nytilflyttede. Derudover har overskuddet på driften også muliggjort investeringer i smartere arbejdsgange, som vil bidrage til at økonomien også fremover er sund.

Omprioriteringsbidraget på årligt 1 pct. af kommunernes serviceudgifter frem mod 2019 vil dog medføre lavere indtægter fra tilskuds- og udligningssystemet via et lavere bloktilskud. Derudover vil den løbende nedjustering af kommunernes serviceramme presse Københavns Kommunens servicemåltal nedad. Hidtil har Københavns Kommunes effektiviseringsstrategi frigjort de nødvendige midler til service til de nye københavnere samt midler til at igangsætte nye initiativer i en situation med en i store træk konstant serviceramme for kommunerne under et. I 2016 udgjorde effektiviseringerne 311 mio. kr. Fremadrettet vil Københavns Kommunens servicemåltal på linje med de øvrige kommuners falde med 1 pct. årligt, hvilket svarer til en nedgang på ca. 247 mio. kr. årligt. Skal der også fremadrettet være plads til at yde service til de nye borgere samt nye initiativer, er der behov for yderligere effektiviseringer.

2.3. Demografibetingede merudgifter

De mange nye indbyggere indebærer også et øget udgiftspres til bl.a. børnepasning, handicap- og folkeskoleområdet samt ældreområdet. Til og med 2016 har der været faldende udgifter til ældreområdet som følge af den demografiske udvikling, men fra 2017 og frem forventes denne udvikling at vende, så udgifter til ældreområdet stiger. På baggrund af befolkningsprognosen fra marts 2015 er der indarbejdet merudgifter på i alt 153,2 mio. kr. fra 2016 til 2017 i forvaltningernes budgetrammer.

Tabel. Demografibetingede merudgifter

Udvalg, mio. kr., 2017 p/l	2017	2018	2019	2020
Børne- og Ungdomsudvalget	122,7	124,8	133,8	141,4
Socialudvalget	28,0	26,3	24,5	22,9
Sundheds- og Omsorgsudvalget	2,4	14,1	22,9	31,8
I alt	**153,2**	**165,2**	**181,2**	**196,1**

Disse tal vil blive opdateret, når den nye befolkningsprognose foreligger. Indstillingen om demografiregulering 2016, som baseres på den nye befolkningsprognose for 2016, vil blive forelagt Økonomiudvalget den 12. april 2016.

2.4. Effektiviseringsstrategi

Med budget 2016 besluttede Borgerrepræsentationen at videreføre kommunens effektiviseringsstrategi med et årligt måltal i størrelsesordnen 350-540 mio. kr. Det fremgik desuden af budgetaftalen, at måltallet skulle fastsættes endeligt med Indkaldelsescirkulæret for budget 2017.

Set i lyset af at Folketinget har vedtaget omprioriteringsbidraget for 2016-2019, samt at Københavns Kommune står overfor en kraftig

befolkningsvækst frem mod 2020, fastsættes måltallet for effektiviseringsstrategien til 558,4 mio. kr. Niveauet svarer til en fastholdelse af det hidtidige effektiviseringsniveau på 311,2 mio. kr. tillagt Københavns Kommunes andel af omprioriteringsbidraget på 247,1 mio. kr. i 2017 (2017 p/l). Med et effektiviseringsniveau på 558,4 mio. kr. vil der være rum til at håndtere både det demografiske udgiftspres og omprioriteringsbidraget og samtidig bibeholde et prioriteringsrum, som kan anvendes til at udvikle den kommunale service i de kommende år.

Borgerrepræsentationen besluttede desuden med budget 2016 at iværksætte en strategi for smarte investeringer i velfærden. Strategien vil understøtte forvaltningerne i at indfri effektiviseringsmåltallet i de kommende år.

2.5. Servicebufferpulje

I lighed med tidligere år er der behov for at afsætte en servicemåltalspulje til at dække forventede overførsler fra budget 2016 til 2017. Puljen anbefales at udgøre 75 mio. kr., svarende til niveauet i budget 2016. Puljen vil blive endeligt fastlagt og indarbejdet i augustindstillingen.

3. Tværgående budgetprocesser

I dette kapitel redegøres for en række tværgående budgetprocesser, som forvaltningerne bl.a. skal forholde sig til i budgetlægningen.

3.1. Aktiviteter der bortfalder i 2017

Ved de årlige budgetforhandlinger gives en række bevillinger til nye aktiviteter for en afgrænset periode. Det betyder, at Borgerrepræsentationen får mulighed for at tage fornyet stilling til tidligere politiske prioriteringer.

Økonomiforvaltningen har identificeret bevillinger, der udløber i 2017 for 192,8 mio. kr., jf. tabellen nedenfor. En oversigt over de enkelte bevillinger, der ikke længere har bevilling fra 2017 og frem, fremgår af bilag 4. Oversigten har været i høring i forvaltningerne.

Tabel. Bevillinger der udløber fordelt på udvalg

Udvalg	Mio. kr., 2017 p/l
Økonomiudvalget	-14,3
Kultur- og Fritidsudvalget	-38,9
Børne- og Ungdomsudvalget	-30,1
Sundheds- og Omsorgsudvalget	-12,4
Socialudvalget	-38,5
Teknik- og Miljøudvalget	-11,9
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	-46,5
I alt	**-192,8**

Hvert udvalg skal med behandlingen af budgetbidraget for 2017 tage stilling til, hvorvidt de midlertidige driftsbevillinger, der udløber i 2017, skal indarbejdes i udvalgets faste ramme, jf. budget 2016.

3.2. Effektiviseringer 2017

For at imødekomme både det demografiske udgiftspres og regeringens omprioriteringsbidrag og samtidig skabe rum for prioritering af nye initiativer udgør det samlede effektiviseringsmåltal for budget 2017 558,4 mio. kr.

De stigende profiler fra tidligere års effektiviseringer er indarbejdet i forvaltningernes rammer og kan i lighed med tidligere år indgå i forvaltningernes opfyldelse af måltallet. De stigende profiler udgør samlet set 135,0 mio. kr. Dermed skal der findes nye effektiviseringer for i alt 423,4 mio. kr. i budget 2017.

Fordeling af måltal

Det samlede måltal opdeles på et måltal for indkøbseffektiviseringer på 25 mio. kr. og et forvaltningsspecifikt måltal på 533,4 mio. kr. Det forvaltningsspecifikke måltal fordeles mellem forvaltningerne på baggrund af deres andel af kommunens samlede serviceudgifter i budget 2016, eksklusiv en række tværgående puljer, jf. bilag 5.

Forvaltningernes måltal korrigeres for stigende profiler fra tidligere års forvaltningsspecifikke og tværgående effektiviseringer, hvilket betyder, at forvaltningerne skal finde nye forvaltningsspecifikke effektiviseringer for 398,4 mio. kr. Fordelingen af måltal fremgår af tabel neden for.

Tabel. Fordeling af effektiviseringsmåltal

Udvalg, 1.000 kr., 2017 p/l	Fordelings-nøgle	Samlet måltal	Stigende profil	Behov for nye effektiviseringer
Borgerrådgivningen	0,04 %	-205	-1	-204
Revisionsudvalget	0,06 %	-299	-2	-297
Økonomiudvalget inkl. koncernenheder	4,14 %	-22.065	-5.814	-16.251
Kultur- og Fritidsudvalget	6,25 %	-33.352	-11.548	-21.804
Børne- og Ungdomsudvalget	42,19 %	-225.041	-80.855	-144.186
Sundheds- og Omsorgsudvalget	17,94 %	-95.678	-7.663	-88.015
Socialudvalget	22,28 %	-118.842	-19.510	-99.332
Teknik- og Miljøudvalget	3,59 %	-19.159	-5.218	-13.941
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	3,51 %	-18.729	-4.404	-14.324
Forvaltningsspecifikke effektiviseringer	**100,00 %**	**-533.371**	**-135.015**	**-398.356**
Indkøbseffektiviseringer	-	-25.000	0	-25.000
Effektiviseringer i alt		**-558.371**	**-135.015**	**-423.356**

Note: Stigende profiler er opgjort inkl. citizen forslag og tværgående effektiviseringer fra tidligere år. Budget til Movia indgår ikke i Økonomiforvaltningens måltal (jf. ØU d. 17.marts 2015).

Til forskel fra tidligere år indgår koncernenhederne i Økonomiforvaltningens måltal og vil derigennem blive underlagt et internt effektiviseringskrav. Ud over de interne effektiviseringer vil koncernenhederne bistå forvaltningerne med at indfri deres måltal, ved at udvikle effektiviseringsforslag, som kan udmøntes på forvaltningernes budgetter. De effektiviseringsforslag, som går på tværs af forvaltninger, vil blive koordineret i effektiviseringsstrategiens styregruppe, hvor alle forvaltninger er repræsenteret.

Investeringspulje til effektiviseringsforslag

For at understøtte strategien afsættes med budget 2017 en investeringspulje på i alt 450 mio. kr., fordelt med 125 mio. kr. på drift og 325 mio. kr. på anlæg. Forvaltningerne kan søge om midler fra investeringspuljen til alle effektiviseringsforslag, såfremt de lever op til følgende kriterier:

- Tilbagebetalingstid på max 6 år.
- Investeringer i grundinvesteringer i IT, som er en forudsætning for andre business cases, kan modtage midler, selvom kravet vedr.

tilbagebetalingstiden ikke er opfyldt. I sådanne tilfælde angives tilbagebetalingstiden med og uden de grundlæggende investeringer. Det angives ligeledes, hvilke forslag der skal bygge oven på grundinvesteringen.

- Tiltag, der reducerer fremtidige merudgifter på demografiområderne, kan også indgå.
- Tiltag, der reducerer fremtidige merudgifter på områder, der ikke er demografiregulerede, kan også indgå, men vil blive prioriteret efter tiltag på de demografiregulerede områder, da de ikke medfører reduktioner i de midler, der er afsat i budgettet.
- Gennemsigtighed i beregninger af potentiale og investeringer.
- Tæt kobling mellem initiativer der modtager midler og effektiviseringen.

Effektiviseringer som følge af nyt økonomisystem
Implementeringen af det nye økonomisystem medfører effektiviseringer for 96,9 mio. kr. i 2018, stigende til 114,9 mio. kr. i 2019 baseret på foranalysen for nyt økonomisystem. Effektiviseringerne er indarbejdet i forvaltningernes budgetter i forbindelse med Borgerrepræsentationens beslutning om nyt økonomisystem 14. marts 2013 og vil indgå i effektiviseringsstrategiens stigende profiler fra 2018 og frem. Økonomiforvaltningen vil frem mod IC 2018 indarbejde de stigende profiler på udvalg.

Den videre proces for effektiviseringsstrategien
Forvaltningerne kan løbende udarbejde effektiviseringsforslag, som vedtages af fagudvalg, ØU og BR i takt med at de færdiggøres. Alle effektiviseringsforslag udarbejdes i Økonomiforvaltningens skabelon til business cases, som kan findes på effektiviseringsstrategiens hjemmeside. De forslag, der forudsætter tildeling af midler fra investeringspuljerne, skal godkendes af Økonomiforvaltningen forud for den politiske behandling. Alle forslag, som berører flere forvaltninger, skal desuden godkendes af kredsen af administrerende direktører inden den politiske behandling.

Forvaltningerne skal med budgetbidraget d. 2. maj fremsende effektiviseringsforslag svarende til deres måltal. Effektiviseringsforslagene skal være godkendt af de relevante fagudvalg, men skal ikke nødvendigvis være vedtaget af BR, inden de fremsendes til Økonomiforvaltningen. Økonomiforvaltningen vil på baggrund af forvaltningernes indmeldinger udarbejde et katalog med effektiviseringsforslag til budget 2017, som forelægges ØU med juniindstillingen. Den ovenstående proces indebærer at kataloget både vil omfatte forslag, som allerede er vedtaget af BR, og nye forslag, som skal vedtages med budgettet. De fremsendte

effektiviseringsforslag vil efterfølgende indgå i forhandlingerne om budget 2017.

3.3. DUT-processen

Indarbejdelse af DUT-kompensation i budget 2017

Det Udvidede Totalbalanceprincip (DUT) indebærer, at staten kompenserer kommunerne for kommunale udgiftsændringer som følge af blandt andet ny og ændret lovgivning samt opgaveflytninger mellem staten, regionerne og kommunerne. Princippet indebærer, at en lovændring eller opgaveflytning altid skal ledsages af en vurdering af de økonomiske konsekvenser for kommunerne. Princippet har til hensigt, at kommunerne under ét kan tilbyde et serviceniveau tilsvarende, hvad der var gældende inden lovændringen. Processen for indarbejdelse af DUT-kompensation i Københavns Kommunes budget opdeles i tre faser, jf. nedenfor og tabel.

Fase 1 - Løbende opfølgning på forhandlinger mellem KL og regeringen

I første fase indgår KL og regeringen i forhandlinger om de økonomiske konsekvenser af en lovændring mv. Københavns Kommune orienteres løbende om processen, og Økonomiforvaltningen orienterer forvaltningerne herom. Med udgangspunkt i Folketingets lovprogram for 2015-2016 og de løbende orienteringer er det forvaltningernes ansvar at vurdere, om der er sager, som har særlig relevans for Københavns Kommune og melde dette til Økonomiforvaltningen med henblik på eventuel interessevaretagelse over for KL og staten.

Fase 2 – Vurdering og indmelding af DUT sagerne

I anden fase afsluttes de sidste DUT-sager i forbindelse med Økonomiaftalen for kommunerne. Herefter udmeldes den samlede DUT-kompensation for til kommunerne og fordeles via bloktilskuddet. I løbet af juni 2016 udsender Økonomiforvaltningen materiale til forvaltningerne til brug for fordelingen af kompensationen fra DUT mellem forvaltningerne i Københavns Kommune. Følgende materiale udsendes:

- DUT-skabeloner
- Bloktilskudsaktstykket (fra Finansudvalget)
- Budgetvejledningsbeskrivelse G.3.2
- Københavns Kommunes DUT-nøgle

Forvaltningerne er ansvarlige for at indmelde de sager, som vedrører den respektive forvaltning. Ved sager, hvor flere forvaltninger er berørt, er det forvaltningernes ansvar indbyrdes at drøfte fordelingen af kompensationen. Til vurdering af sagernes indhold kan KL's Budgetvejledningsskrivelse G 3.2 anvendes, og som uddybning hertil kan Supplementsskrivelserne fra KL anvendes.

Der skelnes mellem DUT sager, som påvirker kommunens økonomi med mere end 2 mio. kr. (*større sager*) og mindre end 2 mio. kr. (*mindre sager).* Ved mindre sager viderefordeles kompensationen, som fastsat i aftalen mellem KL og staten, direkte til den forvaltning, som er ansvarlig for at afholde den berørte aktivitet. Ved større sager beskrives sagen konkret, herunder opstilles konkrete beregninger af de faktiske udgifts- og indtægtsmæssige virkninger for Københavns Kommune. Københavns Kommune andel af kompensationen, som fastsat i aftalen mellem KL og staten, viderefordeles til forvaltningen, som afholder aktiviteten.

Forvaltningerne indsender de udfyldte skabeloner til Økonomiforvaltningen senest den 1. august 2016 kl. 10.00.

Fase 3 – Afklaring og indarbejdelse af DUT sagerne
Økonomiforvaltningen afklarer i samarbejde med forvaltningen eventuelle uklarheder og problemer vedrørende DUT-sagerne, herunder placering på styrings- og bevillingsområder. Såfremt der ikke administrativt kan opnås enighed om DUT kompensationen, indarbejdes Økonomiforvaltningens forslag i budgetforslaget, svarende til Københavns Kommunes andel af DUT- kompensationen. Ved sager på tværs af forvaltningerne fastlægger Økonomiforvaltningen ligeledes fordelingsnøglen mellem forvaltningerne, såfremt der ikke kan opnås enighed mellem forvaltningerne. Til håndtering af eventuelle afvigelser mellem de faktiske forventede udgifter og indtægter skønnet af fagforvaltningen og den samlede DUT-kompensation for sagen kan disse rejses i forbindelse med budgetforhandlingerne, jf. bevillingsreglerne.

I budgetnotater vedr. DUT-sager, hvor de økonomiske konsekvenser for Københavns Kommune er skæve, skal det fremgå, hvor stort økonomisk omfang sagerne forventes at have, herunder forudsætningerne for beregningerne samt konsekvenserne af evt. manglende finansiering, hvis der ikke bevilliges midler til sagerne.

I forbindelse med budgetforslaget medio august 2016 afsættes en DUT-pulje ud fra sagernes placering på service, overførsler mv. eller anlæg. Størrelsen på puljerne vil være tilsvarende Københavns Kommunes andel af den samlede DUT-kompensation. Den endelig udmelding af DUT-sager mellem udvalgene på styrings- og bevillingsområder vil ske i forbindelse med 2. behandlingen af budget 2017 i oktober 2016.

Sager med påvirkning i 2016 vil indgå i 2. sag om bevillingsmæssige ændringer, som behandles af Økonomiudvalget den 23. august 2016. Økonomiforvaltningen vil forestå denne proces baseret på forvaltningernes indberetninger i uge 31. Fristen for endelig afklaring er den 5. august 2016. Sager med påvirkning i 2016 indarbejdes i

forvaltningernes halvårsregnskab og augustprognose som forventede korrektioner.

Såfremt kommunen i budgetoverslagsårene har flere udgifter til DUT på styringsområdet service end kompensationen fra staten, finansieres merudgifter af udvalgene. Merudgiften fordeles på udvalgene ud fra udvalgenes andel af de samlede serviceudgifter fratrukket fællesudgifter (f.eks. tjenestemandspensioner, barselsfonden). Dette sker i forbindelse med Indkaldelsescirkulæret det kommende år, jf. bevillingsreglerne.

Tabel. Tidsplan for DUT-processen for budget 2017

Fase	Aktivitet	Dato
Fase 1	Økonomiforvaltningen udsender materiale fra DUT-koordinationsmøder til fagforvaltningerne, som følger forhandlinger i forhold til kommunens interesser.	November 2015 – maj 2016
Fase 2	Skabeloner til indmeldelse af DUT-sager udsendes til fagforvaltningerne.	Primo juni 2016
	Endeligt aktstykke inkl. beløb for sager, der har været i 3-part samt Københavns Kommunes DUT-nøgle sendes til fagforvaltningerne	Medio/ ultimo juni 2016
	Forvaltningerne udfylder DUT-skabelon for alle DUT-sager på forvaltningens område med udgifter eller indtægter for kommunen, herunder bevilling, funktion mv.	Frist 1. august 2016 (kl. 10.00)
Fase 3	Økonomiforvaltningen afklarer sagerne med forvaltningerne, så der kan afsættes DUT-puljer i budgetforslag 2017	1. august til 5. august 2016
	DUT-sager med effekt i 2016 behandles af ØU sammen med 2. sag om bevillingsmæssige ændringer	24. august 2016
	Håndtering af evt. skæve DUT-sager kan ske i forbindelse med budgetforhandlingerne	september 2016
	DUT-sager fordeles på udvalg på bevillinger ifm. 2. behandling af budget 2017	6. oktober 2016

4. Udvalgenes budgetter i 2017

4.1. Budgetmodel

Kommunens budget udarbejdes på baggrund af en budgetmodel, hvor budgettet adskilles i fire styringsområder. Budgetmodellen blev vedtaget af Borgerrepræsentationen i august 2012. De fire styringsområder er:

- Service
- Anlæg
- Overførsler mv.
- Finansposter.

Service

Service indeholder udgifter og indtægter, der er omfattet af sanktioner under serviceudgiftsloftet. KL fastsætter sammen med regeringen en definition af kommunernes serviceudgifter, som er vedlagt i bilag 2.

Service omfatter bl.a. kultur- og idrætstilbud, miljøopgaver, vejvæsen og administration. Det demografiregulerede serviceområde omfatter driftsudgifter og -indtægter på de områder, hvor den demografiske udvikling har betydning for efterspørgslen, f.eks. dagpasning, folkeskole, specialundervisning, hjemmehjælp og ældrepleje.

Udvalgenes udgifter på de demografiregulerede serviceområder bliver efterreguleret i forhold til ændringer i befolkningsudviklingen i selve budgetåret. Når den seneste befolkningsprognose ligger klar i foråret, foretages en demografiregulering af budgetrammerne, hvor udvalgenes rammer i budgetåret og det kommende budgetår reguleres på baggrund af de ændrede befolkningstal.

Anlæg

Kommunens anlægsbudget omfatter udgifter til kommunens bygninger og ejendomme, gårdanlæg og veje, samt nybyggeri, større renoveringsopgaver og anlægshandlingsplaner mv.

Overførsler mv.

Overførselsområdet omfatter de vanskeligt styrbare og ofte konjunkturpåvirkede forsørgelsesydelser som kontanthjælp, arbejdsløshedsdagpenge, førtidspension og boligstøtte samt den beskæftigelsesrettede indsats, herunder aktivering, som er delvis styrbar for kommunen.

Herudover indgår yderligere driftsmidler, der ikke er indeholdt i af KL's definition af serviceudgifter. Dette gælder for eksempel refusion fra ordningen med "særligt dyre enkeltsager" og den kommunale

medfinansiering af sundhedsvæsenet. Endelig indgår også kommunens udgifter til tjenestemænd på forsyningsområdet.

Finansposter
Finansposterne vedrører kommunens hovedkonto 7 og 8, som henholdsvis dækker over skatter, tilskud og udligning mv. samt balanceforskydninger. Indtægter fra skatter, tilskud og udligning mv. reguleres ikke i Indkaldelsescirkulæret. Balanceforskydningerne er f.eks. langsigtede tilgodehavender og langsigtet gæld, kortfristede tilgodehavender og gæld samt likvide aktiver.

Balanceforskydningerne indgår, med undtagelse af Indskud i Landsbyggefonden og deponering, ikke i de udmeldte budgetrammer og skal budgetteres efter nogle særskilte principper. Principperne for budgetlægning af balanceforskydningerne fremgår af kapitel 8.

4.2. Kommunens budgetramme i 2017

I 2017 er Københavns Kommunes samlede nettobudget på 42,9 mia. kr. i Indkaldelsescirkulæret, jf. nedenstående tabel.

Tabel. Budgetramme for 2017 i IC 2017

Styringsområde	Mio. kr., 2017 p/l
Serviceudgifter	24.600
Anlægsudgifter	7.268
Overførsler mv.	10.982
I alt	**42.850**

4.3. Budgetteringsmetodik

Beregningen af udvalgenes foreløbige budgetrammer for 2017 kan illustreres på følgende måde:

Vedtaget budget 2016
+ Effekt af tidligere budgetvedtagelser
+ Tillægsbevillinger/BR-beslutninger siden VB2016
+ Pris- og lønfremskrivning/satsregulering
+ Demografireguleringer
+ DUT-reguleringer
= **Budgetforslag 2017**

Udmelding af serviceudgiftsramme
I lighed med tidligere år er der opstillet et måltal for det enkelte udvalgs serviceudgifter. Definitionen på kommunens serviceudgifter følger statens definition, se også bilag 2.

Udvalgene skal i budgetforslaget holde sig inden for dette måltal, der er opgjort som serviceudgifterne i Vedtaget Budget 2016, p/l-fremskrevet til 2017-niveau og justeret i forhold til de

budgetkorrektioner, som Borgerrepræsentationen har godkendt efter budgetvedtagelsen. Udvalgenes måltal for serviceudgifter fremgår af nedenstående tabel.

Tabel. Måltal for serviceudgifter

Serviceudgifter, 1.000 kr., 2017 p/l	IC 2017
Revisionen	13.630
Borgerrådgiveren	9.285
Økonomiudvalget	1.894.923
Kultur- og Fritidsudvalget	1.462.897
Børne- og Ungdomsudvalget	10.054.827
Sundheds- og Omsorgsudvalget	4.273.776
Socialudvalget	5.287.570
Teknik- og Miljøudvalget	797.647
Beskæftigelses- og integrationsudvalget	805.203
I alt	**24.599.758**

For at sikre en endelig klarhed over udviklingen i serviceudgifterne er det nødvendigt, at forvaltningerne indberetter budgetforslaget i KØR samtidig med, at de fremsender budgetbidrag til Økonomiforvaltningen.

Forvaltningerne skal opdatere indberetningen i KØR i juni, så alle ændringer som følge af kommuneaftalen mv. er lagt ind kommunens økonomisystem, når budgetforhandlingerne starter, jf. 7.1.

Måltal for overførsler mv.
Udgifter til overførsler mv. fastsættes i overvejende grad på baggrund af skøn fra de enkelte forvaltninger i dialog med Økonomiforvaltningen. I disse tilfælde gælder det, at evt. mer-/ mindreforbrug henholdsvis afholdes af eller tilfalder kommunekassen.

Måltallene er i IC 2017 baseret på overførselsudgifterne i vedtaget budget 2016, korrigeret for kendte ændringer siden budgetvedtagelsen og fremskrevet til 2017-niveau med satsreguleringsprocenten. Udvalgenes måltal for overførsler fremgår senere i dette kapitel.

Retningslinjer for budgettering af overførsler mv.
Der gælder forskellige procedurer for budgetteringen af overførsler mv. afhængig af de enkelte bevillinger.

Obligatoriske redegørelser ifm. budgetbidraget
For bevillingsområder i tabellen nedenfor skal forvaltningerne i forbindelse med udvalgenes budgetbidrag fremsende et notat til Økonomiforvaltningen, der redegør for 2016-niveau, herunder sammenholder det med niveauet fastsat i IC 2017. På baggrund af notatet drøftes forudsætninger for budgetteringen mellem

forvaltningerne og Økonomiforvaltningen. Notatskabelon udsendes sammen retningslinjer og krav til udarbejdelse af udvalgenes budgetforslag for 2017.

Tabel. Bevillingsområder på overførsler med særskilt vurdering ifm. budgetforslag

Forvaltning	Bevilling	IC 2017, mio. kr., 2017-p/l
ØKF	Forsyningsvirksomheder (Tjenestemandspension)	200,9
BIF	Efterspørgselsstyrede overførsler	5.981,9
SOF	Efterspørgselsstyrede overførsler*	1.414,7
KFF	Københavns Borgerservice, Efterspørgselsstyrede overførsler	535,2
TMF	Byfornyelse	2,7
TMF	Affaldsområdet	0,0
TMF	Jorddeponi	0,0
I alt		**8.158.1**

Note: Opdatering af budgettet for tjenestemandspension sker i augustindstillingen.
* Ekskl. indtægter vedr. SDE og ældreboliger.

For de nævnte bevillinger skal forvaltningerne vurdere evt. påvirkning fra DUT-sager på området medio juni 2016, hvilket indarbejdes i budgetforslaget ifm. augustindstillingen. For fuldstændig proces, se tabellen nedenfor.

Årsagen til de obligatoriske redegørelser er, at budgettet på de nævnte bevillinger afhænger af aktivitetsudviklingen og/eller opdaterede statsligt fastsatte satser, som kan variere fra år til år. De delvist eksternt givne faktorer betyder, at forvaltningerne under alle omstændigheder skal redegøre for niveauet, herunder forholder sig til ændringer ift. måltallet fra IC. Hertil kommer, at afvigelser fra måltallet har direkte påvirkning på det finansielle råderum, der vil indgå i budgetforhandlingerne.

Tabel. Proces for budgettering på udvalgte bevillinger på overførsler mv.

Aktivitet	Datagrundlag	Frist
Måltal til overførsler udmeldes med IC 2017.	Baseret på overførselsudgifter i tidligere års vedtaget budget, korrigeret for kendte ændringer siden budgetvedtagelsen og fremskrevet med satsreguleringsprocent.	Ultimo januar 2016
Udarbejdelse af notat med skøn for niveau for overførsler. Notatet drøftes med ØKF og niveauet justeres ifm. majbidraget.	Udgangspunkt i måltal fra IC, kendte DUT-sager (lovændringer el.lign). samt nye aktivitetsdata.	29. marts 2016
Med maj-bidraget justeres niveau for overførsler fra IC på baggrund af drøftelser med ØKF.	Udgangspunkt i måltal fra IC, kendte lovændringer el.lign. samt nye aktivitetsdata.	2. maj 2016
Evt. justering af niveau for overførsler på baggrund af Økonomisk redegørelse og evt. DUT-sager. Justering medtages i augustindstillingen.	DUT-sager, økonomiaftale 2017 og Økonomisk redegørelse	20. juni 2016
ØKF indarbejder effekten af den ændrede satsreguleringsprocent.	Satsreguleringsprocent	August-indstil-lingen
Evt. justering af niveau for overførsler på baggrund af Økonomisk redegørelse (august). Justering medtages i Tekniske Ændringsforslag	Økonomisk redegørelse	TÆF

Note: Fristen d. 29. marts er fastsat, så eventuelle justeringer af skønnet for overførsler kan indgå i fagudvalgenes 2. behandling af budgetbidraget.

Særskilte procedurer

For bevillinger i tabellen nedenfor henvises til kapitel 5 for særskilt proces for Særligt dyre enkeltsager og Aktivitetsbestemt medfinansiering.

Tabel. Bevillingsområder på overførsler mv. med særskilt proces

Forvaltning	Bevilling	IC 2017, mio. kr., 2017 p/l
BUF, SUF og SOF	Særligt dyre enkeltsager (Indtægter fra den centrale refusionsordning)	-160,4
SOF	Borgere med sindslidelse (aktivitetsbestemt medfinansiering)	155,8
SUF	Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet	1.871,8

Redegørelser ved afvigelser fra måltallet
For de øvrige bevillinger skal forvaltningerne som hidtil kun redegøre for niveauet i tilfælde af forventede afvigelser fra måltallet. Forvaltningerne indsender i så fald notat herom til Økonomiforvaltningen med henblik på drøftelse heraf. Eventuelle afvigelser må dog forventes at skulle indgå i budgetforhandlingerne, da flere af bevillingerne i praksis er rammestyrede.

Tabel. Bevillingsområder på overførsler mv., hvor der kun indsendes redegørelser ved afvigelser

Forvaltning	Bevilling	IC 2017, mio. kr., 2017 p/l
ØKF	Koncernservice, Efterspørgselsstyrede overførsler	5,0
SUF	Ældreboliger	45,6
BUF	Efterspørgselsstyrede overførsler* (Erhvervsgrunduddannelsers skoleophold)	19,7
BIF	Efterspørgselsstyret indsats	600,8
KFF	Kultur og Fritid (daghøjskoler)	22,7
ØKF	Københavns Ejendomme (ældreboliger, revalidering og indtægter fra beskæftigelsesordninger)	-3,0

Note: *Ekskl. indtægter vedrørende refusion for Særligt dyre enkeltsager.

4.4. Udvalgenes budgetrammer på serviceudgifter, anlæg og overførsler mv.

Nedenfor fremgår budgetrammerne for udvalgene på de tre styringsområder:

- Service
- Anlæg
- Overførsler mv.

Tabel. Budgetrammer for udvalgenes serviceudgifter i 2017

Serviceudgifter, 1.000 kr.	2016 i vedtaget budget 2016	Korrek-tioner	P/L	IC 2017
Revisionen	13.137	225	268	13.630
Borgerrådgiver	9.015	71	198	9.285
Økonomiudvalget	1.774.430	113.646	6.846	1.894.923
Kultur- og Fritidsudvalget	1.463.515	-27.157	26.539	1.462.897
Børne- og Ungdomsudvalget	9.874.992	-29.156	208.991	10.054.827
Sundheds- og Omsorgsudvalget	4.198.442	-11.406	86.741	4.273.776
Socialudvalget	5.214.907	-31.950	104.613	5.287.570
Teknik- og Miljøudvalget	840.699	-67.015	23.963	797.647
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	821.823	-33.558	16.937	805.203
I alt	**24.210.961**	**-86.300**	**475.096**	**24.599.758**

Tabel. Budgetrammer for udvalgenes anlæg i 2017

Nettoanlæg, 1.000 kr.	2016 i vedtaget budget 2016	Korrek-tioner	P/L	IC 2017
Revisionen	0	0	0	0
Borgerrådgiveren	0	0	0	0
Økonomiudvalget	1.012.263	1.986.227	15.837	3.014.326
Kultur- og Fritidsudvalget	239.439	131.651	3.831	374.921
Børne- og Ungdomsudvalget	569.378	920.169	9.110	1.498.657
Sundheds- og Omsorgsudvalget	115.296	20.996	1.845	138.138
Socialudvalget	129.182	-13.118	2.067	118.131
Teknik- og Miljøudvalget	710.227	1.395.929	8.323	2.114.480
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	1.217	8.378	19	9.615
I alt	**2.777.003**	**4.450.232**	**41.032**	**7.268.269**

Tabel. Måltal for udvalgenes overførsler mv. i 2017

Overførsler mv., 1.000 kr.	2016 i vedtaget budget 2016	Korrek-tioner	P/L	IC 2017
Revisionen	0	0	0	0
Borgerrådgiver	0	0	0	0
Økonomiudvalget	264.925	226.059	872	491.856
Kultur- og Fritidsudvalget	549.702	551	7.696	557.948
Børne- og Ungdomsudvalget	10.510	5.307	147	15.964
Sundheds- og Omsorgsudvalget	1.898.636	-6.759	24.726	1.916.603
Socialudvalget	1.400.715	-5.593	19.456	1.414.578
Teknik- og Miljøudvalget	-1.125	3.690	0	2.565
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	6.514.102	-22.605	91.197	6.582.693
I alt	**10.637.465**	**204.677**	**144.095**	**10.982.208**

4.5. Centrale puljer

Centrale puljer under Økonomiudvalget – Service

Der er i budget 2017 afsat en række centrale puljer på service, der beløber sig til 382,9 mio. kr. i 2017, jf. nedenstående tabel. Puljerne ligger under Økonomiudvalget.

Tabel. Centrale puljer – Service

1.000 kr., løbende p/l	2017	2018	2019	2020
Pulje til investering i kernevelfærden, service	237.345	0	0	0
Pulje til overenskomstfornyelse	16.869	17.206	17.550	17.901
Puljen til uforudsete udgifter, service	67.175	67.175	67.175	67.175
Pulje til vedligeholdelsesbidrag vedr. demografi	1.796	1.623	0	0
Puljer til driftsudgifter til endnu ikke færdiggjorte anlægsprojekter	59.718	70.113	79.924	89.929
I alt	**382.903**	**156.117**	**164.649**	**175.005**

I IC 2017 indgår en række korrektioner af teknisk karakter, som fremgår af korrektionsoversigten i bilag 3.

Pulje til investering i kernevelfærden
Med Budget 16 blev der afsat en pulje på 112,3 mio. kr. i 2017 til investeringer i kernevelfærden. Med IC 2017 afsættes yderligere 125,0 mio. kr. til implementeringsudgifter vedrørende effektiviseringsstrategien for 2017, jf. afsnit 3.2. Puljen udmøntes med vedtagelsen af budgettet.

Pulje til overenskomstfornyelse
Der er afsat en varig pulje på i alt 16,9 mio. kr. under Økonomiudvalget til centrale udgifter aftalt ved overenskomstfornyelsen i 2015.

Pulje til uforudsete udgifter
Puljen til uforudsete serviceudgifter i 2017 er på 67,2 mio. kr. Puljen bliver udmøntet i løbet af budgetåret 2017.

Pulje til vedligeholdelsesbidrag vedr. demografi
Vedligeholdelsesbidraget er pr. 1. januar 2016 udgået af demografimodellen og er nu bevillingsstyret under Københavns Ejendomme. Der vil være en overgangsperiode, hvor anlægsprojekter på de demografiregulerede områder, der er vedtaget i tidligere budgetter, bliver færdige, men hvor der ikke er bevilget vedligeholdelsesbidrag sammen med anlægsmidlerne. Der er derfor med augustindstillingen for budget 2016 oprettet en central pulje under Økonomiudvalget, som kan dække udgifter til vedligeholdelsesbidrag for de demografiregulerede områder i overgangperioden. Hvis puljen ikke har midler nok til at dække

udgifter til vedligeholdelsesbidrag i det enkelte år, vil midlerne blive opkrævet i forvaltningerne.

Puljer til driftsudgifter til endnu ikke færdiggjorte anlægsprojekter
Under Økonomiudvalget ligger en række puljer til driftsudgifter til endnu ikke færdiggjorte anlægsprojekter. Når anlægsprojekterne er færdiggjorte overføres de tilsvarende driftsmidler i en sag om bevillingsmæssige ændringer. I bilag 9 fremgår en oversigt over de anlægsprojekter under opførelse, hvor der optræder driftsmidler under Økonomiudvalget.

Centrale puljer under Økonomiudvalget – Anlæg

Der er i budget 2017 afsat en række centrale puljer på anlæg, der beløber sig til 979,2 mio. kr., jf. nedenstående tabel. Puljerne ligger under Økonomiudvalget.

Tabel. Centrale puljer – Anlæg

1.000 kr., løbende p/l	2017	2018	2019	2020
Pulje til investering i kernevelfærden, anlæg	375.800	0	0	0
Anlægspulje til daginstitutioner, overførselssagen 2013-2014	5.912	0	0	0
Europaskole, anlæg	0	8.048	0	0
Parkering, P-anlæg	0	6.194	0	0
Pulje til ekstraordinære udgifter til anlæg af daginstitutioner besluttet i budget 2014	11.904	0	0	0
Puljen til uforudsete udgifter, anlæg	27.123	27.204	27.284	27.365
Oprensning af forurening mv. til daginstitution ved Sølund	0	20.974	0	0
Sølund - Miljø- og nedrivningsafgifter	27.562	0	0	0
Sølund - Parkeringspladser	51.612	0	0	0
Pulje til bygherrereserve – renovering af skoler	20.656	24.182	0	0
Pulje til bygherrereserve – til opførsel af nye skoler	5.602	5.252	0	0
Pulje til renovering af veje og broer mv.	153.000	0	0	0
Pulje til renovering af bygninger	200.000	0	0	0
Pulje til grundkøb	100.000	0	0	0
I alt	**979.171**	**91.854**	**27.284**	**27.365**

Pulje til investering i kernevelfærden
Med budget 2016 blev der afsat en pulje på 221,0 mio. kr. til investeringer i kernevelfærden. 50,8 mio. kr. er periodiseret til 2017. Med IC 2017 afsættes yderligere 325,0 mio. kr. til implementeringsudgifter vedrørende effektiviseringsstrategien for 2017, jf. afsnit 3.2. Puljen udmøntes med vedtagelsen af budgettet.

Anlægspulje til daginstitutioner, overførselssagen 2013-2014
I overførselssagen 2013 til 2104 blev der afsat en pulje på 12,0 mio. kr. i anlæg til håndtering af uforudsete merudgifter til de daginstitutioner, der blev afsat midler til i overførselssagen. 5,9 mio. kr. er blevet periodiseret til 2017.

Europaskole anlæg
Der er i 2018 reserveret en pulje på 8,0 mio. kr. til anlægssagen om Europaskolen, herunder til finansiering af eventuelle stigninger i Byggeomkostningsindekset for Boliger ift. KL's anlægs p/l.

Parkering, P-anlæg
Med budget 2016 blev der afsat en pulje på 6 mio. kr. i 2018 til indkøb af P-anlæg.

Pulje til ekstraordinære udgifter til daginstitutioner i 2014, budget 2014
I budgetaftalen for 2014 blev der afsat midler til ekstraordinære udgifter, midlertidige foranstaltninger, forurening og grundkøb, der vedrører daginstitutionsprojekter besluttet i budget 2014. 11,9 mio. kr. er blevet periodiseret til 2017.

Puljen til uforudsete udgifter
Puljen til uforudsete anlægsudgifter i 2017 er på 27,1 mio. kr. Puljen bliver udmøntet i løbet af budgetåret 2017.

Oprensning af forurening mv. til daginstitution ved Sølund
Der er i 2018 afsat en pulje på 21,0 mio. kr. vedrørende merudgifter til oprensning af forurenet grund i forbindelse med flytningen af daginstitutionen ved Plejecentret Sølund, jf. IC 2015.

Sølund - Miljø- og nedrivningsafgifter
I budgetaftalen for budget 2015 blev der afsat en pulje på 27,6 mio. kr. i 2017 til eventuelle miljø- og nedrivningsafgifter i forbindelse med opførelse af plejeboliger og ungdomsboliger på Sølund.

Sølund – Parkeringspladser
I budgetaftalen for budget 2015 blev der afsat en pulje på 51,6 mio. kr. i 2017 til parkeringspladser r i forbindelse med opførelse af plejeboliger og ungdomsboliger på Sølund.

Pulje til bygherrereserve – renovering af skoler
I budgetaftale 2015 blev der afsat 20,6 mio. kr. i 2017 i bygherrereserve og reserve til uforudseelige udgifter i anlægsfasen til opførselen af nye skoler.

Pulje til bygherrereserve – til opførsel af nye skoler
I budgetaftale 2015 blev der afsat 5,6 mio. kr. i 2017 i bygherrereserve og reserve til uforudseelige udgifter i anlægsfasen til opførselen af nye skoler.

Pulje til renovering af veje og broer
Med IC 2017 afsættes en pulje på 153,0 mio. kr. i 2017 til imødegåelse af yderligere nedslidning af veje og broer. Puljen udmøntes med vedtagelsen af budget 2017.

Pulje til renovering af bygninger
Med IC 2017 afsættes en pulje på 200,0 mio. kr. i 2017 til imødegåelse af yderligere nedslidning af bygninger. Puljen udmøntes med vedtagelsen af budget 2017.

Pulje til grundkøb
Der afsættes en pulje på 100,0 mio. kr. i 2017 til opkøb af grunde og byggerettigheder, jf. afsnit 5.9. Puljen udmøntes løbende af Økonomiudvalget.

Centrale puljer under Økonomiudvalget – Overførsler mv.
Der er i budget 2017 afsat en række centrale puljer på styringsområdet Overførsler mv. Puljerne beløber sig til 288,9 mio. kr., jf. nedenstående tabel. Puljerne ligger under Økonomiudvalget.

Tabel. Centrale puljer – Overførsler mv.

1.000 kr., løbende p/l	2017	2018	2019	2020
Pulje til demografiregulering af kommunal medfinansiering	36.856	37.335	37.820	38.312
Pulje til merudgifter for forsikrede ledige	60.637	61.486	62.347	63.220
Pulje til neutralisering af indtægter fra budgetgarantien	191.117	219.860	238.339	241.676
Pulje til overenskomstfornyelse	335	340	345	350
I alt	**288.945**	**319.020**	**338.850**	**343.557**

Pulje til demografiregulering af kommunal medfinansiering
I niveauet for kommunal medfinansiering af sundhedsvæsnet, der udmeldes af KL efter indgåelsen af Økonomiaftalen, tages der ikke højde for den demografiske udvikling i de enkelte kommuner.

Som følge heraf reserveres der med IC 2017 en pulje på 36,9 mio. kr. til kommunal medfinansiering svarende til Københavns Kommunes demografiudvikling fra 2016 til 2017.

Pulje til merudgifter for forsikrede ledige
Puljen er afsat i budgetforslaget til 2013 og skal dække eventuelle merudgifter til forsikrede ledige. Puljen udgør 60,6 mio. kr. svarende til Københavns Kommunes nettomerudgifter, hvis ledigheden i Københavns Kommune for forsikrede ledige bliver 1 pct.-point højere end forventet.

Pulje til neutralisering af indtægter fra budgetgarantien
Regeringen og KL forventer stigende overførselsudgifter i forhold til niveauet i 2016. Kommunens overførselsudgifter i budget-overslagsårene budgetteres ved at fremskrive med udviklingen i satsreguleringsprocenten. Der indarbejdes ikke nye skøn for konjunkturudviklingen, vedtagne reformer mv. Indtægter fra tilskud og udligning budgetteres imidlertid på baggrund af KL's tilskudsmodel, hvor der i budgetoverslagsårene bl.a. tages højde for vedtagne reformer på overførselsområdet. Kommunens udgifter og

indtægter budgetteres derfor forskelligt på dette område, hvilket kan medføre en overvurdering af råderummet.

For at neutralisere effekten af indtægtsstigningen er der afsat en udgiftspulje under Økonomiudvalget. I augustindstillingen nulstilles puljen i 2017, mens niveauet for overslagsårene revurderes. Puljen udgør 191,1 mio. kr. i 2017.

Pulje til overenskomstfornyelse – overførsler
Der er afsat en varig pulje på i alt 0,3 mio. kr. under Økonomiudvalget til centrale udgifter aftalt ved overenskomstfornyelsen i 2015.

4.6. Finansposter

Finansposterne består af renteudgifter og -indtægter, indtægter fra skatter, tilskud og udligning samt balanceforskydninger. Københavns Kommunes finansposter i 2017 udgør 42.534 mio. kr. i IC 2017.

I forhold til overslagsåret 2017 i vedtaget budget 2016 er der med IC 2017 ændret på skønnet for kassetrækket og indskud i landsbyggefonden, hvilket skyldes reperiodiseringer på anlæg.

Tabel. Skøn for finansposter i 2017 i henholdsvis VB2016 og IC 2017

Mio. kr., løbende p/l	VB2016 2017	IC 2017 2017	Ændring
Skatter	**-30.060**	**-30.060**	**0**
Kommunal indkomstskat	-23.842	-23.842	0
Selskabsskat	-1.184	-1184	0
Anden skat pålignet visse indkomster	-144	-144	0
Grundskyld	-3.752	-3.752	0
Anden skat på fast ejendom	-1.138	-1.138	0
Tilskud og udligning	**-8.296**	**-8.296**	**0**
Udligning og statstilskud	-6.555	-6.555	0
Udligning af selskabsskat	230	230	0
Udligning og tilskud vedr. udlændinge	-370	-370	0
Beskæftigelsestilskud	-1.625	-1.625	0
Tilskud til kommuner med sociale problemer	34	34	0
Øvrige Tilskud	-10	-10	0
	0	0	0
Renter	**-113**	**-113**	**0**
Finansforskydninger	**-2.575**	**-4.065**	**-1.490**
Likvide Aktiver	-3.243	-4.868	-1.625
Indskud i Landsbyggefonden	359	511	152
Deponeringsfrigivelser	-76	-76	0
Deponeringer	5	5	0
Øvrige forskydninger	178	161	-17
Langfristet gæld	202	202	0
Finansposterne (i alt)	**-41.045**	**-42.534**	**-1.490**

Note: + angiver en udgift, mens – angiver en indtægt.

Skatter

Skatter er Københavns Kommunes vigtigste indtægtskilde og udgør i indkaldelsescirkulæret i alt 30.060 mio. kr. De vigtigste er indkomstskat, ejendomsskat og selskabsskat.

Indkomstskat

Indkomstskatten i indkaldelsescirkulæret er beregnet på baggrund af Økonomi- og Indenrigsministeriets statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2016. Statsgarantien er fremskrevet til 2017 på baggrund af KL's skøn for landsgennemsnitlige udvikling i udskrivningsgrundlaget fra august 2015. Indtægten fra indkomstskat forventes på det grundlag at udgøre 23.842 mio. kr. i 2017.

Selskabsskat

Den kommunale andel af selskabsskat afregnes med tre års forsinkelse. Indtægten fra selskabsskat i 2017 vedrører derfor 2014. Københavns Kommunes indtægt fra selskabsskat i 2017 er fremskrevet på baggrund af indtægten i 2016 samt KL's skøn for udviklingen i kommunernes indtægt under et fra selskabsskat fra 2016 til 2017. Der er samtidig taget højde for, at Københavns Kommunes indtægt i 2016 var ekstraordinær høj. Indtægten udgør på den baggrund 1.184 mio. kr. i IC 2017

Grundskyld og anden skat på fast ejendom
Indtægten fra ejendomsskatter er budgetteret til 3.752 mio. kr. Ejendomsskat betales enten i form af grundskyld på afgiftspligtige grundværdier eller som dækningsafgift vedrørende offentlige ejendomme og på private forretningsejendomme.

Opkrævet grundskyld er siden 2003 underlagt det såkaldte grundskatteloft. Loftet medfører en grænse for, hvor meget grundskylden kan stige fra år til år for den enkelte ejendom. Grundskylden kan dermed højst stige med den årligt fastsatte reguleringsprocent på mellem 3 pct. og 7 pct. Den afgiftspligtige grundværdi reguleres årligt, indtil den svarer til grundværdien i ejendomsvurderingen. Grundværdierne er fastsat af SKAT, mens reguleringsprocenten er fastsat af Folketinget. Ved fremskrivning anvendes KL's skøn for udviklingen i indtægten fra grundskyld for hele landet. Indtægten fra grundskyld forventes i 2017 at være 3.872 mio. kr., mens udgiften til tilbagebetalinger som følge af klagesager er budgetteret til 120 mio. kr. Det er dog vigtigt at fremhæve, at der i beregningen for 2017 endnu ikke er taget højde for effekten af den ekstraordinære fastfrysning af grundskyld i 2016 for ejerboliger, da effekten endnu ikke kendes, jf. afsnit 5.3.

Indtægten fra dækningsafgiften, som betales på baggrund af den aktuelle vurdering, er budgetteret til i alt 1.294 mio. kr. På baggrund af betydelige historiske klagesager er budgettet til tilbagebetalinger på 156 mio. kr.

Tilskud og udligning

Udligning og statstilskud
Den samlede indtægt udgør 6.555 mio. kr. i 2017 og vedrører landsudligningen, hovedstadsudligningen og statstilskud. For landsudligningen og hovedstadsudligningen gør det sig gældende, at indtægten udgør henholdsvis 61 og 27 pct. af forskellen mellem et beregnet udgiftsbehov og den potentielle indtægt. Den potentielle indtægt beregnes på baggrund af udskrivningsgrundlaget for den kommunale indkomstskat og afgiftspligtige grundværdier samt et landsgennemsnitligt beskatningsniveau. Udgiftsbehovet opgøres på baggrund af indbyggernes alderssammensætning og socioøkonomiske forhold. Indtægten fra statstilskud vedrører den del af bloktilskuddet,

som ikke anvendes til finansiering af landsudligningen og tilskud til vanskeligt stillede kommuner, og fordeles efter folketal. Københavns Kommunes andel er ca. 10 pct. Desuden har KL indregnet omprioriteringsbidraget i skønnet for bloktilskuddet i årene 2016-2019.

Udligning og tilskud vedr. udlændinge
Gennem udligningssystemet ydes et tilskud til dækning af merudgifter vedrørende indvandrere, flygtninge og efterkommere. Tilskuddet finansieres af kommunerne på baggrund af folketal. Københavns Kommunes indtægter fra ordningen forventes i 2017 at udgøre 819 mio. kr., mens bidraget forventes at være 449 mio. kr. Det svarer til en nettoindtægt på 370 mio. kr.

Udligning af selskabsskat
For selskabsskat er udligninger 50 pct. Hvis indtægten fra selskabsskat pr. indbygger i Københavns Kommune er dobbelt så stor som på landsplan, skal halvdelen af denne merindtægt derfor afleveres til udligning. I 2017 forventes Københavns Kommune at skulle aflevere 230 mio. kr. i udligning af selskabsskat.

Andre tilskud
Beskæftigelsestilskuddet medfinansierer kommunens udgifter til forsikrede ledige og forventes at udgøre 1.625 mio. kr. i 2017.

Københavns Kommune er ikke på forhånd sikret tilskud vedrørende sociale problemer i 2017, men skal ansøge herom. Kommunerne i hovedstadsområdet er med til at finansiere tilskuddet på baggrund af beskatningsgrundlaget. I 2017 budgetteres med en indtægt på 0 kr. og en udgift til finansieringsbidrag på 34 mio. kr.

Andre tilskud dækker endvidere over kommunalt udviklingsbidrag, tilsvar og tilskud til kommuner i hovedstadsområdet med dårlig økonomi, tilskud til bedre dagtilbud, statstilskud til ældreområdet samt to tilskud vedr. styrket kvalitet i ældreområdet. Desuden medtages tilbagebetaling af refusion af købsmoms og fondsmoms. Andre tilskud forventes at udgøre 10 mio. kr.

Renter
Københavns Kommune forventes i 2017 at have udgifter på 68 mio. kr. til betaling af renter. Renteudgifterne vedrører hovedsageligt kommunens langfristede gæld samt renter vedrørende tilbagebetalinger på baggrund af klagesager på ejendomsskatteområdet. Renteindtægterne skønnes med stor usikkerhed til at udgøre 182 mio. kr. Indtægterne vedrører de af Borgerrepræsentationen afsatte midler til anlægsprojekter, der endnu ikke er eksekveret, samt deponeringer, der hovedsageligt er placeret i korte realkreditobligationer og investeringsforeninger.

Balanceforskydninger
Balanceforskydninger omfatter kassetræk, indskud i landsbyggefonden, deponeringer eller afdrag på kommunens langfristede gæld, som udgør 202 mio. kr. om året på den del af den langfristede gæld, som vedrører den kommunale drift.

Gældsafdrag vedrørende lån optaget til specifikke, særlige formål, herunder lån optaget af Københavns Kommune til klimatilpasningsløsninger, ligger derudover. Afdrag og renter vedrørende klimatilpasningslån finansieres af HOFOR og påvirker derfor ikke kommunens økonomi.

Udviklingen fra VB2016 til IC 2017 i likvide aktiver på 1.625 mio. kroner samt indskud i landsbyggefonden på 152 mio. kroner skyldes reperiodiseringer på anlæg og har ikke indflydelse på råderum.

Deponering
I 2017 og 2018 forventes i årlige deponeringsfrigivelser at udgøre 76,2 mio. kr. samt 49,5 mio.kr i 2019. Midlerne vedrører blandt andet salget af KE Transmission, Sølund og lån hos Multiarena. Pengene tilføres kassen, da midlerne delvist allerede er anvendt, herunder til metro til Nordhavn samt renovering af skoler, og delvist er finansieret af kassen. Frigivelsen påvirker derfor ikke råderummet.

Med Budget 2015 blev det besluttet at afsætte 5 mio. kr. årligt i perioden 2015-2017 i deponering for etableringen af nye herbergpladser.

5. Særlige fokusområder

Kapitlet redegør for en række særlige budgetteringsforudsætninger eller nye tiltag på specifikke udgiftsområder i forvaltningerne.

5.1. Status for velfærdsanalyseenhed

Med budgetaftalen for 2016 blev det besluttet at igangsætte en ny strategi for smarte investeringer i kernevelfærden. Som en del af strategien oprettes en fælles enhed for kvalitet i kernevelfærden – nu benævnt velfærdsanalyseenheden - som har til opgave at:

- udarbejde tværgående analyser, som kan danne grundlag for udvikling af mere sammenhængende indsatser til gavn for både borgerne og kommunen
- skabe et beslutningsgrundlag, hvor borgeren er i centrum, og hvor løsninger understøttes med nyeste data samt en dokumenteret viden om, hvad der virker
- udarbejde forslag til, hvorledes nye tværgående løsninger bedst muligt kan organiseres og implementeres i kommunen.

Til enheden blev afsat i alt 48 mio. kr. fordelt på følgende måde:

- 6 mio. kr. årligt i drift fra 2016-2019 til frikøb af nøgle-medarbejdere i forvaltningerne
- 1 mio. kr. årligt i drift fra 2016-2019 til medarbejder/leder-ressourcer i enheden
- 2 mio. kr. årligt i drift fra 2016-2019 til ekstern bistand
- 3 mio. kr. årligt i drift fra 2016-2019 til teknisk understøttelse af enheden.

Status på etableringen af enheden er, at der er aftalt en bemandingsmodel mellem forvaltningerne, herunder hvilke kompetencer der hentes ind fra forvaltningerne og hvilke der rekrutteres udefra. Lederen for enheden tiltræder d. 1. februar og medarbejdere d. 1. marts, hvorefter enheden vil være fuldt etableret. Tilsammen med den eksisterende analyseenhed i Økonomi-forvaltningen vil Velfærdsanalyseenheden bestå af ca. 16-18 årsværk.

Enheden placeres i Økonomiforvaltningen, og forankres i en direktionsstyregruppe med deltagelse af Økonomiforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen, Sundheds- og Omsorgs-forvaltningen, Socialforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen.

Styregruppen har prioriteret enhedens arbejdsprogram ud fra en samlet bruttoliste af projekter. De prioriterede projekter er indtil videre:

- Aktivitetsparate langtidsledige
- Tidlig indsats

- Unge (parathed til uddannelse)
- Metodeudviklingsprojekt vedrørende investeringsmodeller, herunder Skandia-modellen
- Storby-karakteristika
- Analyse af personhenførbare udgifter.

For så vidt angår de øvrige projekter nævnt i budgetaftalen:

- Helhedsorienteret indsats for unge
- Fælles modtagelse for udsatte borgere
- Sundhed, social mobilitet og beskæftigelse for borgere i ressourceforløb
- Rehabiliteringsforløb
- Mere sunde børn og unge i København

gælder det, at disse kan optages på enhedens arbejdsprogram på et senere tidspunkt, ligesom flere af disse projekter allerede indgår som ideoplæg til investeringspuljen.

5.2. Status for strategi for smarte investeringer

Borgerrepræsentationen besluttede med budget 2016 at iværksætte en strategi for smarte investeringer i velfærden. Strategien har til formål at understøtte forvaltningerne i at indfri det stigende effektiviseringsbehov via langsigtede og strukturelle investeringer.
For at understøtte strategien er der afsat 452 mio. kr. fordelt på tre investeringspuljer:

- Anlæg: 171,0 mio. kr. i 2016 og 50,0 mio. kr. i 2017
- Drift: 110,5 mio. kr. i 2016 og 110,5 mio. kr. i 2017
- Innovationspulje: 10,0 mio. kr. i drift i 2016

Siden vedtagelsen af budget 2016 har forvaltningerne udarbejdet foreløbige idébeskrivelser, som er blevet behandlet i fagudvalgene i december 2015 og januar 2016, jf. bilag 6. De godkendte idébeskrivelser vil løbende blive omsat til egentlige business cases, som kan vedtages af fagudvalg, Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen.

I alt har forvaltningerne udarbejdet 47 idébeskrivelser, som er forelagt udvalgene. Socialforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen har desuden allerede udarbejdet hhv. 5 og 2 business cases, som er blevet godkendt af de respektive fagudvalg i december 2015. Økonomiudvalget behandlede business casene fra Teknik- og Miljøforvaltningen på mødet den 12. januar 2016, hvor de blev godkendt til videre behandling i Borgerrepræsentationen. Business casene fra Socialforvaltningen behandles af Økonomiudvalget den 2. februar 2016. Ingen af disse business cases er endnu blevet forelagt Borgerrepræsentationen.

Tabellen nedenfor illustrerer status på de indkomne idébeskrivelser og business cases. Efterfølgende tabel illustrerer status på udmøntningen af puljen, herunder hvor mange midler der er tilbage.

Tabel. Status på strategien for smarte investeringer i kernevelfærden

Forvalt-ning	Antal idébe-skrivelser	Antal business cases klar til politisk vedtagelse	Antal tvær-gående forslag	Anslået samlet investe-ringsbehov – anlæg, 1.000 kr.	Anslået samlet investering sbehov – drift, 1.000 kr.	Anslået samlet effektivi-sering ved fuld indfasning, 1.000 kr.
ØKF	10		9	116.128	2.100	-21.470
KFF	5		2	0	0	0
BUF	7		3	0	0	0
SUF	8		1	53.050	4.820	-18.650
SOF	4	5	0	37.914	4.600	-11.718
TMF	9	2	0	0	1.500	-650
BIF	4		3	750	31.500	-11.000
Total	**47**	**7**	**18**	**207.842**	**44.320**	**-63.488**

Det er ikke alle idébeskrivelser, der indeholder overslag over investeringsbehov eller effektiviseringspotentiale. De i tabellen angivne beløb er af foreløbig karakter og behæftet med usikkerhed.

Tabel. Status på udmøntning af puljen til smarte investeringer i kernevelfærden, 1.000 kr.

	(Anlægspulje: 221.000) Udmøntet – Anlæg	(Driftspulje: 221.000) Udmøntet - Drift	(Innovationspulje: 10.000) Udmøntet - Innovation
SOF	37.914	4.600	300
TMF	0	1.300	200
	Tilbageværende midler – Anlæg	**Tilbageværende midler - Drift**	**Tilbageværende midler - Innovation**
I alt	**183.086**	**215.100**	**9.500**

I budgetaftalen for 2016 indgik en række beskrivelser af initiativer, som kunne komme i betragtning til at modtage midler fra investeringspuljerne. Tabellen nedenfor viser en oversigt over status på disse initiativer.

Tabel. Status på initiativer

Forslag	Lead-forvaltning	Status
Læringsportal og digitalisering på skolerne	BUF	Idébeskrivelse er godkendt af BUU. Business case er under udarbejdelse.
Administrativ understøttelse af ledere i dag-/fritidstilbud og skoler	BUF	Idébeskrivelse er godkendt af BUU. Business case er under udarbejdelse.
Bedre arbejdsmiljø og arbejdsfællesskaber skal øge ressourcer til kerneopgaven	BUF	Idébeskrivelse er godkendt af BUU. Business case er under udarbejdelse.
Digitaliseret sagsbehandling i International House	KFF	Business case er under udarbejdelse
Tidlig indsats for 0-6 årige	BUF	Idébeskrivelse er godkendt af BUU. Projektet indgår i velfærdsanalyseenhedens arbejdsprogram.
Fælles indgang for udsatte borgere	BIF	Forslaget er bortfaldet, da det allerede er etableret inden for Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets egen ramme
Rehabiliteringsteams	BIF	Idébeskrivelse er godkendt af BIU. Business case er under udarbejdelse.
Sundhed, social mobilitet og beskæftigelse i ressourceforløb	BIF	Idébeskrivelse er godkendt af BIU. Business case er under udarbejdelse.
Klimaplan og energibesparelser	ØKF	Idébeskrivelse er godkendt af ØU. Business case er under udarbejdelse.
Helhedsorienteret indsats for unge	BIF	Idébeskrivelse er godkendt af BIU. Business case er under udarbejdelse.
Mobilt fagsystem i Socialforvaltningen	SOF	Business case er godkendt af SUD, og behandles af ØU i februar
Digital borgeradgang til egne sager	SOF	Business case er godkendt af SUD, og behandles af ØU i februar
Udbredelse af velfærdsteknologi på handicapområdet	SOF	Business case er godkendt af SUD, og behandles af ØU i februar
Elektroniske nøgler til brug i den sociale hjemmepleje	SOF	Business case er godkendt af SUD, og behandles af ØU i februar
Online hjælp til borgerne	SOF	Business case er godkendt af SUD, og behandles af ØU i februar

Videre proces for strategien for smarte investeringer i velfærden

Forvaltningerne vil løbende arbejde videre med at omsætte idébeskrivelser til business cases samt med at udvikle nye business cases. Økonomiforvaltningen har udarbejdet en proces for godkendelse af business cases, som følger den proces, der er beskrevet under effektiviseringsstrategien, jf. bilag 7. De vedtagne business cases kan indgå i effektiviseringsstrategien.

Økonomiudvalget vil forud for overførselssagen 2015-16 få forelagt en ny status på strategien for smarte investeringer i velfærden.

5.3. Finanslov 2016 - Fastfrysning af grundskylden i 2016

I Finansloven for 2016 blev grundskylden for ejerboliger fastfrosset i kroner og ører, så stigningerne i grundskylden fra 2015 til 2016

aflyses. Der er tale om en målrettet fastfrysning af grundskylden for boligejere. Annulleringen omfatter ikke udlejnings- eller andelsejendomme eller grunde anvendt til erhverv.

Skatteministeriet skønner, at fastfrysningen medfører en mindreindtægt fra grundskyld på landsplan i 2016 på 755 mio. kr. Skatteministeriet vurderer, at fastfrysningen vil have varige, men faldende provenumæssige effekter fra 2017 og frem. Kultur- og Fritidsforvaltningen vurderer med betydelig usikkerhed, at mindreindtægten fra grundskyld vil være i størrelsesordenen 100-120 mio. kr. for Københavns Kommune i 2016. KL har indikeret, at kommunerne i 2016 kompenseres for den enkelte kommunes tabte indtægter forbundet med fastfrysningen af grundskylden i 2016.

De lavere indtægter fra grundskyld end hidtil forudsat vil fra 2017 blive modgået af et højere bloktilskud, således at kommunerne under et kompenseres.

Da der stadig er stor usikkerhed om effekten af fastfrysningen for Københavns Kommunens indtægter fra skatter, tilskud og udligning fra 2017 og frem, er betydningen af fastfrysningen ikke indarbejdet i skønnene for kommunens indtægter fremover. I Budgetforslag 2017 vil effekten blive indarbejdet.

5.4. Finanslov 2016 - Pulje til en værdig ældrepleje

Med finanslov for 2016 blev der afsat en pulje til at styrke kommunernes arbejde med en værdig ældrepleje. Der er afsat 1 mia. kr. årligt fra 2016 og frem til at understøtte udbredelsen og implementeringen af en værdighedspolitik i kommunerne. Midlerne kan bl.a. anvendes til personale (varme hænder) og til kompetenceudvikling med fokus på at understøtte arbejdet med værdighed i ældreplejen mv. De afsatte midler fordeles mellem kommunerne på baggrund af en objektiv fordelingsnøgle for udgiftsbehovet på ældreområdet. Københavns Kommunes andel vil på den baggrund udgøre 58,0 mio. kr. i 2016. Københavns Kommune skal i lighed med ældremilliarden ansøge Sundheds- og Ældreministeriet om midlerne.

Ministeriet har dog ikke udmeldt en ansøgningsproces for puljen i 2016 endnu. Af finansloven fremgår det, at den første værdighedspolitik skal godkendes af kommunalbestyrelsen og offentliggøres på kommunens hjemmeside i 1. halvår 2016. Det forventes derfor, at ansøgningsfristen til ministeriet ligger i foråret 2016. Udmøntningen af puljen vil skulle behandles i henholdsvis Sundheds- og Omsorgsudvalget, eventuelt Socialudvalget, Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen i foråret 2016 forud for ansøgningsfristen til ministeriet.

Udmøntningen vil som udgangspunkt ikke påvirke kommunens servicemåltal, idet både indtægts- og udgiftsbevillingen vil blive lagt på styringsområdet service.

Processen for 2017 kendes endnu ikke, men forventes at følge samme model som i 2016.

5.5. Finanslov 2016 - Forøgelse af tilskudsprocenten for de frie grundskoler

Med finansloven for 2016 blev der afsat i alt 120 mio. kr. årligt til at øge tilskuddet til de frie grundskoler med 2 procentpoint fra 71 pct. til 73 pct. af udgiften pr. elev i folkeskolen med henblik på styrke de frie grundskoler og således give forældre større valgfrihed, når de skal vælge skole til deres børn. Samtidig justeres det kommunale bidrag til staten, således at ændringen er udgiftsneutral for kommunerne.

Det foreløbige skøn er, at stigningen i tilskudsprocenten vil være udgiftsneutral for Københavns Kommune, men estimatet er forsat forbundet med en vis usikkerhed. Børne- og Ungdomsforvaltningen vil derfor frem mod juniindstillingen følge op på de økonomiske konsekvenser af ændringen.

5.6. Finanslov 2016 – Den fremtidige byfornyelsesindsats i København

Finansloven for 2016 medførte, at den statslige byfornyelsesramme reduceres i 2016 med 75 mio. kr. Teknik- og Miljøforvaltningen forventer at modtage 15-20 mio. kr. mindre i forhold til statens rammeudmelding i 2015, idet de endelige konsekvenser for Københavns Kommune dog først kendes, når den fra regeringen annoncerede byfornyelseslov fremlægges. Teknik- og Miljøforvaltningen vil, såfremt reguleringen vurderes at have betydning for kommunens byfornyelsesindsats, derfor i 2016 forelægge Teknik- og Miljøudvalget en løsningsmodel for håndtering af den reducerede statslige byfornyelsesramme.

5.7. Nedslidning af kommunens aktiver

I budget 2016 blev der vedtaget en hensigtserklæring vedrørende udarbejdelse af model for opgørelse af nedslidning på kommunens bygninger og veje mv.

KEjd er i gang med at udarbejde ny styringsmodel for vedligeholdelse jf. indstilling som Borgerrepræsentationen behandlede den 8. oktober 2015. Her blev det blandt andet besluttet, at styringsmodellen skal danne grundlag for en mere hensigtsmæssig udnyttelse af midler til vedligeholdelse gennem en rettidig vedligeholdelsesindsats, der forhindrer accelererende forfald som ved det nuværende investeringsniveau. KEjd skal bl.a. have foretaget et vedligeholdelseseftersyn af samtlige bygninger. Arbejdet med

styringsmodellen forventes færdigt i foråret 2017, og i den forbindelse vil KEjd ligeledes kunne fremlægge en ny og mere sikker model for nedslidning af kommunens bygninger.

Teknik- og Miljøforvaltningen har til IC 2017 opdateret forvaltningens model for nedslidning af veje mv. Teknik- og Miljøforvaltningen har fastholdt niveauet for nedslidning fra budget 2016 på 153 mio. kr. til IC2017. Teknik- og Miljøforvaltningen vil frem mod budgetforhandlingerne for 2017 opdatere modellen med de seneste skøn for nedslidningen af veje mv.

KEjd ligeledes fastholdt niveauet for nedslidning på bygninger fra budget 2016 til IC 2017, hvorfor nedslidningen for bygninger er opgjort til 200 mio. kr. For at undgå en yderligere forværring af kommunens vedligeholdelsesefterslæb afsættes der i 2017 en pulje under Økonomiudvalget på 353 mio. kr. på anlæg til udmøntning i budgetforhandlingerne. Størrelsen på puljen vil blive kvalitetssikret i samarbejde med KEjd og Teknik- og Miljøforvaltningen frem mod det endelige budgetforslag for 2017.

5.8. Lavere byggeomkostninger

Under Økonomiudvalgets budgetseminar i januar 2016 præsenteres en effektiviseringsstrategi på ejendomsområdet, der angiver besparelsespotentialet under planlægningen af nye kommunale kvadratmeter, i byggefasen og i den efterfølgende ejendomsdrift. Strategien synliggør de besparelser, som ventes høstet på baggrund af allerede vedtagne politiske indstillinger, såvel som yderligere besparelsespotentialer på bygge- og ejendomsområdet ved implementering af yderligere tiltag. Effektiviseringerne gennemføres på en måde, så bygningernes funktionalitet er uændret, således at slutbrugeren ikke oplever besparelsen.

Med budgetaftalen for 2016 blev det besluttet, at Teknik- og Miljøforvaltningen primo 2016 på linje med besparelserne i kommunens byggerier fremlægger forslag til en tilsvarende 10 pct. reduktion i anlægsbevillingerne på kommunens infrastruktur mv. Anlægsanalysen vil blive forelagt på Teknik- og Miljøudvalgets budgetseminar marts 2016.

5.9. Langsigtet anlægsplan og grundkøb

Den store konkurrence om ledige byggegrunde og stigende priser kræver, at Københavns Kommune i højere grad agerer proaktivt med strategiske opkøb af arealer og byggerettigheder for at fremtidssikre kommunale funktioner. Der blev i aftalen for budget 2016 derfor nedsat en grundkøbspulje på 100 mio. kr. Budgetparterne er enige om at tilvejebringe yderligere 100 mio. kr. årligt til puljen. Der er derfor afsat en pulje på 100 mio. kr. på anlæg i 2017 under Økonomiudvalget. Puljen udmøntes løbende af Økonomiudvalget.

En optimal anvendelse af grundkøbspuljen kræver en styrket langsigtet planlægning på anlægsområdet, så det bliver tydeligt, hvilke strategiske opkøb der skal foretages og i hvilken rækkefølge. Derfor fremlægges i forhandlingerne om budget 2017 en langsigtet anlægsplan, der skal bidrage til at sikre en tidlig koordinering af kommunens udbygningsbehov på tværs af forvaltningerne, belyse mulighederne for samlokalisering og sikre en optimal kapacitetsudnyttelse m.m.

Frist for indmeldinger til langsigtet anlægsplan til budget 2017
Til forhandlingerne om budget 2017 udarbejder Økonomi-forvaltningen på baggrund af forvaltningernes indmeldte anlægsbehov og -ønsker et forslag til kommunens langsigtede anlægsplan, jf. tabel.

Tabel. Proces for langsigtet anlægsplan

Fase	Aktivitet	Datoer i 2016
Fase 1	Økonomiforvaltningen udsender bestilling på indmeldinger til langsigtet anlægsplan	Primo februar
Fase 2	Forvaltningerne afdækker anlægsbehov og -ønsker	Medio februar – primo maj
	Frist for indmeldinger til Økonomiforvaltningen	12. maj
Fase 3	Videre kvalificering af anlægsplan, herunder drøftelse i tværgående direktørfora	Medio maj – medio august
Fase 4	ØU-budgetseminar	23.-24. august
	Budgetforhandlinger	September - oktober

5.10. Ny model for vedligehold af kommunens ejendomme

Vedligeholdelsesefterslæbet på bygninger er hidtil opgjort til ca. 7,3 mia. kr. med en årlig nedslidning på 0,2 mia. kr. baseret på nøgletal. Med Borgerrepræsentationens beslutning den 8. oktober 2015 har Københavns Ejendomme iværksat en kvalificering af vedligeholdelsesbehovet gennem uafhængige vedligeholdelseseftersyn af alle bygninger. Det vil fremadrettet skabe sikkerhed om det økonomiske råderum i Københavns Kommune. På baggrund af dette udarbejdes vedligeholdelsesplaner for alle bygninger svarende til den besluttede kategorisering. Implementering af ny styringsmodel forventes gennemført senest april 2017 med henblik på at danne grundlag for budgetforhandlingerne for 2018.

5.11. Samlokalisering og multifunktionelle ejendomme

I budget 2016 er det besluttet, at der arbejdes efter et princip om at afhænde de ejendomme og lejemål, som ikke er funktionelle og effektive, eller hvor omkostninger til renovering er større end nyanlæg, og i stedet erstatte dem med nye. Som en del af dette arbejde undersøges det, hvordan samlokalisering på tværs af forvaltninger kan bidrage til optimering af arealforbruget samtidig med, at der skabes bedre faciliteter for medarbejdere og borgere i moderne og fleksible

ejendomme. På den baggrund udarbejder Økonomiforvaltningen sammen med fagforvaltningerne konkrete business cases, hvor der i hver enkelt samlokaliseringscase tages stilling til økonomi, herunder effektiviseringspotentiale for den enkelte forvaltning og for kommunen som helhed. I den forbindelse evalueres og drøftes også incitamentsstrukturer i de konkrete samlokaliseringscases. Til overførselssagen 2015-16 fremlægges de første cases til politisk behandling.

5.12. Samlokaliseringscasen Ottiliavej

Renoveringen af bygningen på Ottiliavej, der danner ramme om en samlokaliseringcase, er blevet forsinket. I samlokaliseringscasen fremgik det, at der i 2017 skulle være en effektivisering på ca. 10 mio. kr. stigende til ca. 15 mio. kr. i 2018. Effektiviseringen skulle indgå, som stigende profil i effektiviseringsstrategien i 2017. Som følge af forsinkelsen på renoveringen vil der ikke kunne opnås effektiviseringer i 2017, og derfor indgår samlokaliseringscasen ikke i de stigende profiler i 2017. De stigende profiler for casen vil blive indarbejdet i effektiviseringsstrategien, når der er klarhed omkring projektets gennemførelse.

5.13. Demografi – Handicap

Udviklingen i antallet af borgere med handicap indgår i Socialudvalgets demografimodel for borgere med handicap og hjemmeplejen. Opgørelsen af antal borgere med handicap følger Social- og Indenrigsministeriets opgørelse i udligningssystemet, dog med tilføjelse af handicappede udenfor arbejdsstyrken, samt børn med handicap udover udviklingshæmning.

I forbindelse med Borgerrepræsentationens godkendelse af indstilling om "Demografiregulering af budget 2015 og budgetårene 2016-2019" 30. april 2015, blev det besluttet, "At Socialforvaltningen hvert år i forbindelse med vedtagelse af Indkaldelsescirkulæret orienterer Socialudvalget og Økonomiudvalget om udviklingen af antallet af borgere med handicap set i sammenhæng med den socioøkonomiske udvikling".

I forhold til demografireguleringen af budget 2017 og efter-reguleringen af budget 2016 foreligger de opdaterede data fra Danmarks Statistik, som Social- og Indenrigsministeriets opgørelse bygger på ultimo februar 2016. På den baggrund, vil Social-forvaltningen udarbejde en orientering om udviklingen i antallet af borgere med handicap, der kan indarbejdes i Økonomiforvaltningens indstilling om demografiregulering af budget 2016 og budgetårene 2017-2020, der forelægges Borgerrepræsentationen i april 2016.

5.14. Kvalificering af modeller for vurdering af ressourcebehovet på Socialområdet

Med aftale om budget 2016 blev det besluttet, at Økonomiforvaltningen og Socialforvaltningen arbejder videre med at kvalificere den supplerende budgetmodel på handicapområdet, herunder med særligt fokus på den prisdannelse, der ligger til grund for budgetmodellen.

Med henblik på at sikre en gennemsigtig budgetmodel, som understøtter effektive valg i den konkrete støtte og plejeindsats fastlægger arbejdet, hvordan taksterne i den supplerende budgetmodel skal udregnes samt hvilke typer af udgifter, der skal medtages i modellen.

Arbejdet med at kvalificere den supplerende budgetmodel færdiggøres til Juniindstillingen 2017, og i forlængelse af den kvalificerede budgetmodel, udarbejder Socialforvaltningen budgetnotat for den supplerende budgetmodel forud for forhandlingerne om budget 2017.

5.15. Parkeringsområdet

I budgetaftalen for 2016 er der vedtaget en parkeringspakke, der indeholder en række initiativer, som omfatter investeringer i flere parkeringspladser og ny regulering.

Opdatering af det budgetterede indtægtsniveau på betalings-parkeringsområdet

Parkeringspakken indeholder en række nye initiativer på betalingsparkeringsområdet. Det er blandt andet besluttet at åbne p-pladser på kommunale institutioner indenfor betalingszonen. Der indføres endvidere en ny parkeringszone med betalingsparkering på ydre Østerbro, ydre Nørrebro og dele af Valby. Derudover øges taksten for parkering i dagtimerne i rød zone og om aften og natten i alle zonerne. Tiltagne vil træde i kraft pr. 1. januar 2017 og har betydning for indtægtsniveauet på betalingsparkering. Økonomi-forvaltningen vil i samarbejde med Teknik- og Miljøforvaltningen frem mod juniindstillingen til budget 2017 fastlægge det budgetterede indtægtsniveau på betalingsparkeringsområdet således, at de nye initiativer besluttet i budget 2016 indgår. Det budgetterede indtægtsniveau på betalingsparkeringsområdet medfører alene en midlertidig kasseopbygning, men har reelt ingen finansiel betydning, idet merindtægter medfører en nedsættelse af statstilskuddet i det efterfølgende år, jf. *Lov om nedsættelse af statstilskuddet ved forhøjelse af kommende parkeringsindtægter* fra 2011. Reguleringen finansieres gennem midler, der er reserveret i kassen til nedsættelsen af statstilskuddet. Reservationen vil, når indtægtsniveauet er opdateret, ligeledes blive justeret.

Tilbagebetaling af midlertidig træk på kommunekassen i forbindelse med parkeringsaftalen i Budget 2016

Med parkeringspakken finansieres 144 mio. kr. via et midlertidigt træk på kommunekassen. Med aftalen udvides kommunens parkeringskapacitet. Kommunens merindtægter på betalingsparkering modregnes i en nedsættelse af statstilskuddet, jf. ovenstående. Loven giver dog mulighed for, at investeringer i ny parkeringskapacitet kan modregnes i kommunens parkeringsindtægter og derved medføre en mindre nedsættelse af statstilskuddet. Investeringen på 144 mio. kr. vil således blive tilbagebetalt til kommunekassen via det øgede fradrag i forbindelse med de nye investeringer i parkeringskapacitet. Tilbagebetalingen vil ske over en periode på 15 år fra ibrugtagning af anlægsprojekterne. Økonomiforvaltningen vil hertil reservere det provenu, der opstår ved den forbedrede modregningsadgang som følge af investeringerne, således at kassetrækkes tilbageføres.

5.16. Beskæftigelsestilskud, forsikrede ledige

På dagpengeområdet modtager kommunerne et særskilt beskæftigelsestilskud, der skal dække kommunernes udgifter til dagpenge og løntilskud. Københavns Kommune er for 2016 tildelt et foreløbigt beskæftigelsestilskud på 1.625 mio. kr. (2017 p/l), hvilket er 126 mio. kr. lavere end udgifterne på området i vedtaget budget 2016 på 1.751 mio. kr. (2017 p/l).

Beskæftigelsestilskuddet for 2016 bliver midtvejsreguleret i juli 2016 og efterreguleret i juli 2017 i henhold til den faktiske ledighedsudvikling hhv. på landsniveau og for landsdelen. Det forventede finansieringsunderskud på 126 mio. kr. i vedtaget budget 2016 er således kun et foreløbigt resultat.

Ubalancen på 126 mio.kr. fra vedtaget budget 2016 lægges til grund for skønnet for ubalancen i 2017, da det forventes, at den endelige opgørelse af ubalancen for 2017 udgør ca. 126 mio. kr. (inkl. midtvejs- og efterregulering).

Det endelige resultat for ubalancen i 2014 (inkl. midtvejsregulering og efterregulering) udgjorde 116 mio. kr. (2017 p/l). Opgørelsen for 2014 er den seneste opgørelse af den endelige ubalance, da efterreguleringen af beskæftigelsestilskuddet for 2015 først forekommer i juli 2016. Der indarbejdes en ubalance på 126 mio. kr. i IC 2017 som et foreløbigt skøn. Tabellen nedenfor viser bevægelserne på området.

Tabel. Beskæftigelsestilskuddet i Københavns Kommune

Mio. kr., 2017 p/l	2014 (endelig opgørelse)	VB2016	IC 2017	2018-2020
Beskæftigelsestilskud	1.715	1.625	1.625	1.625
Udgifter BIU	1.826	1.751	1.751	1.751
Balance	**-116**	**-126**	**-126**	**-126**

5.17. Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet

I budgetlægningen af den kommunale medfinansiering af sundhedsvæsenet tages der højde for den demografiske udvikling og forventet meraktivitet i forhold til KL's skøn for området. Niveauet for den kommunale medfinansiering i 2017 er indledningsvis opgjort ved at videreføre niveauet fra 2016 reguleret med regionernes p/l.

Med IC 2017 reserveres yderligere 36,9 mio. kr. varigt til kommunal medfinansiering, svarende til Københavns Kommunes forventede demografiske udvikling fra 2015 til 2016. Midlerne reserveres foreløbigt i en pulje under Økonomiudvalget.

Frem mod budgetforslaget for 2017 vil Økonomiforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen revurdere niveauet på området på baggrund af regnskab 2015 og udviklingen i prognosen for 2016.

I 2015 har en række ministerier, KL og Danske Regioner gennemført en evaluering af den kommunale medfinansieringsmodel. Evalueringen har ført til en anbefaling om en differentieret model, som styrker incitamentsstrukturerne. Herudover anbefales en tilpasning af modellen for tilbagebetaling af for meget betalt kommunal medfinansiering, så midler fremadrettet også føres tilbage til de kommuner, der har betalt for meget medfinansiering. Det er endnu uvist, hvorvidt og i så fald hvornår, der vil ske en tilpasning af den kommunale medfinansieringsmodel.

5.18. Hovedstadens Beredskab

Københavns Brandvæsen er med etableringen af Hovedstadens Beredskab (HB) I/S pr. 1. januar 2016 udtrådt af Københavns Kommune. HB finansieres via driftsbidrag fra de deltagende kommuner. Københavns Kommunes driftsbidrag fremgår neden for.

Tabel. Københavns Kommunes driftstilskud til Hovedstadens Beredskab

1.000 kr., løbende p/l	2017	2018	2019	2020
Driftstilskud Hovedstadens Beredskab	280.173	285.270	290.468	295.771

Note: Det bemærkes, at Københavns Kommunes samlede driftstilskud bl.a. dækker betalinger fra HB til Københavns Kommune vedrørende tjenestemandsforpligtelser og husleje.

Københavns Kommunes driftsbidrag til HB i 2017 og overslagsårene 2018-2020 fastsættes endeligt af selskabets bestyrelse i juni 2016. Eventuelle ændringer ift. det nuværende budget har modpost på råderummet og indarbejdes med augustindstillingen.

5.19. Byfornyelsesejendomme

I forbindelse med byfornyelsesindsatsen har Københavns Kommune erhvervet en række ejendomme, hvilket på nuværende tidspunkt tæller omkring 19 ejendomme. Teknik- og Miljøudvalget har siden 2005 løbende forsøgt at afhænde de tilbageværende ejendomme med den hovedregel, at tilbudspligtige ejendomme udbydes til køb af beboerne, når disse udviser interesse herfor.

I løbet af 2015 har Økonomiforvaltningen sammen med Teknik- og Miljøforvaltningen afdækket den fremadrettede administration af området samt mulige indtægter fra salg af ejendomme samt kommunens ejendomsadministration. Arbejdet er ikke afsluttet og vil fortsætte i 2016.

5.20. Refusion for særligt dyre enkeltsager

I Københavns Kommune hjemtages refusion for særligt dyre enkeltsager (SDE) af Socialforvaltningen for henholdsvis Socialforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Fremskrivning

Det foreløbige indtægtsniveau for SDE i 2017 tager udgangspunkt i en fremskrivning af niveauet fra 2016 baseret på satsreguleringsprocenten.

Tabel. Indtægtsniveau for SDE i IC 2017 fordelt på forvaltninger

Mio. kr., 2017 p/l	IC 2017 årligt indtægtsniveau 2017-2020
Socialforvaltningen	-155,9
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen	-0,8
Børne- og Ungdomsforvaltningen	-3,7
I alt	**-160,4**

Note: Negativt fortegn indikerer indtægt

Fastlæggelse af 2017-niveauet

Den samlede indtægtsramme for SDE for kommunerne i 2017 besluttes med Aftale om kommunernes økonomi for 2017, der forventes at foreligge medio juni 2016. Økonomiforvaltningen og fagforvaltningerne drøfter ultimo juni 2016 forudsætningerne for fagforvaltningernes forventninger til indtægtsniveauet i 2017. Dette

sker på baggrund af notat udarbejdet af fagforvaltningerne om forventningerne til hjemtagning af refusionsindtægter.

Tilsvarende fastlæggelsen af indtægtsniveauet i budget 2016 tages der udgangspunkt i forvaltningernes forventninger til antallet af personer, som vil udløse refusion, samt de forventede ændringer i servicen på de refusionsbelagte områder.

Regulering af indtægtsniveauet for forvaltningerne sker med augustindstillingen. Derudover udarbejdes et notat om indtægtsniveau for SDE i forbindelse med budgetforhandlingerne med henblik på eventuel efterregulering af det i budgetforslaget fastsatte indtægtsniveau for 2017.

Håndtering af eventuelt mer- eller mindreforbrug
Der foretages særskilt opfølgning i forhold til det vedtagnes indtægtskrav for SDE i forbindelse med prognoserne for hver forvaltning. I den forbindelse forklares eventuelle afvigelser vedrørende indtægter fra SDE særskilt. I forbindelse med oktoberprognosen vil eventuelle bevillingsmæssige ændringer blive indarbejdet med den generelle opgørelse af overførsler mv. På den baggrund tages der udgangspunkt i korrigeret budget ved regnskabslukningen. Endeligt indgår eventuelle afvigelser (positive som negative) i forhold til det vedtagne budget i regnskabslukningen i det pågældende år.

Indtægterne fra særligt dyre enkeltsager har fra og med 2012 været konteret på funktion 5.22.07 , der i Københavns Kommune er placeret på styringsområdet Overførsler mv.

Tabel. Tidsplan for budgettering af indtægtsniveau for SDE i budget 2017

Aktivitet	Datagrundlag	Dato
Tidligere års indtægtsniveau vedrørende SDE videreføres og indgår i samlet niveau for overførsler	Baseret på overførselsudgifter i tidligere års VB, korrigeret for kendte ændringer siden budgetvedtagelsen og fremskrevet med satsreguleringspct.	IC 2017, januar 2016
Niveau fra IC videreføres i majbidraget	Se ovenfor	Primo maj 2016
Samlet indtægtsramme for kommunerne i 2017 udmeldes med Aftale om kommunernes økonomi for 2017	Økonomiaftale ml. KL og regeringen	Uge 23/24 2016
Socialforvaltningen fremsender notat (godkendelse af BUF, SUF og SOF) om forventet indtægtsniveau for SDE i 2016 og 2017	Forventet antal, der udløser refusion, og ændringer i service på områder, der udløser refusion	24. juni 2016
Dialog mellem fagforvaltningerne og Økonomiforvaltningen om indtægtskrav for SDE	Notat fra SOF (på vegne af SOF, SUF og BUF)	Uge 26 og primo uge 27 2016
Fastsættelse af niveau for indtægter fra SDE i budgetforslag 2017		Uge 26 og primo uge 27 2016
Regulering af indtægtskravet i budgetforslag 2017 sker med augustindstillingen		Uge 32 2016
Notat om indtægtsniveau for SDE fremsendes af SOF (godkendes i SOF, SUF og BUF) Eventuelle korrektioner af niveau foretages	Baseres på SDE indtægt i foregående år sammenholdt med juliprognosen for indeværende år. Hvis muligt anvendes indtægtsniveau for periode i indeværende år sammenholdt med juliprognosen for indeværende år.	4. august 2016

5.21. Overgang fra tjenestemands- til overenskomstansættelse

Økonomiudvalget vedtog i forbindelse med behandlingen af IC 2010 en fremadrettet model for håndtering af forvaltningernes og Koncernservices merudgifter i forbindelse med overgang fra tjenestemands- til overenskomstansættelse. I IC 2013 blev modellen ændret for at forbedre incitamentsstrukturen. Kompensationen er 5.000 kr. pr. person, hvilket var den gennemsnitlige kompensation i budget 2012. Forvaltningerne og KS kompenseres årligt for den løbende overgang, indtil alle kommunens tjenestemandsansatte er erstattet af overenskomstansatte. På baggrund af en opgørelse af forvaltningernes afgang af tjenestemænd og tilgang af overenskomstansatte, herunder oplysninger om stillingsbetegnelser, beregner Økonomiforvaltningen en kompensation, som indarbejdes i forvaltningernes rammer i forbindelse med juniindstillingen for budget 2017. Forvaltningerne skal indberette oplysninger vedr. afgang af tjenestemænd og tilgang af overenskomstansatte til Økonomiforvaltningen sammen med budgetbidraget d. 2. maj 2016 i

skabelon udsendt til forvaltningerne efter Økonomiudvalgets behandling af IC 2017.

5.22. Social særtilskudspulje

I 2016 har Københavns Kommune modtaget et et-årigt tilskud på 98,3 mio. kr. i 2016 (2016 p/l) fra Social- og Indenrigsministeriets § 17-pulje målrettet kommuner med en høj andel af borgere med sociale problemer.

Tilskuddet blev tildelt i forlængelse af kommunens ansøgning om et treårigt udviklingspartnerskab på det sociale område med Social- og Indenrigsministeriet efter det tidligere udviklingspartnerskab i perioden 2013-2015 udløb. Social- og Indenrigsministeriet oplyste, at Københavns kommune ikke var kommet i betragtning til et udviklingspartnerskab i 2016.

I foråret 2016 udarbejder Økonomiforvaltningen i samarbejde med Socialforvaltningen ansøgning om tilskud fra Social- og Indenrigsministeriets sociale særtilskudspulje i 2017. Ministeriet forventes at offentliggøre fordeling af puljen ultimo august 2016. Eventuelle tildelte midler kan indgå i budgetforhandlingerne om budget 2017.

5.23. Redegørelse vedrørende integrationsindsats

Som i de foregående budgetår og hjemlet via Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets forpligtelser i Styrelsesvedtægten § 20, stk. 4 til at følge op på den tværgående integrationspolitik vil udvalgene skulle redegøre for deres integrationsindsats, herunder status på målopfyldelse og økonomi. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen vil gå i dialog med de øvrige forvaltninger herom.

5.24. Kommunal- og regionrådsvalg i 2017

I 2017 afholdes det næste kommunal- og regionrådsvalg. Der er med IC 2015 afsat 18,3 mio. kr. (2017-pl.) i Kultur- og Fritidsudvalgets serviceramme til afholdelse af valget. I budget 2013 blev der særskilt afsat 3,4 mio. kr. (2013 p/l) til sideløbende fintælling samt øget digital understøttelse af det administrative arbejde. Denne tillægsbevilling er ikke indeholdt i de 18,3 mio. kr.

Kultur- og Fritidsforvaltningen vil i samarbejde med Økonomiforvaltningen vurdere udgiftsbehovet forud for juniindstillingen om budget 2017.

5.25. Analyse af incitamentsstruktur mellem husleje- og demografimodel

Med indstillingen *Ændring af huslejemodellen* (BR 17. juni 2015) blev det besluttet at udarbejde en analyse af incitamentsstrukturer mellem huslejemodellen og demografimodellen. Baggrunden var en rapport om huslejemodellen, der ud fra et teoretisk perspektiv identificerede uhensigtsmæssige incitamentsstrukturer i den måde, kompensation for huslejeudgifter indgår i demografimodellen. De uhensigtsmæssige strukturer indebærer, at man ikke stiller ikke eksisterende kommunale bygninger, 3.mandslejemål og nybyggeri lige, når der er et demografibetinget udbygningsbehov, samt at demografimodellen ikke giver incitament til at bygge billigt. Rapporten fremlagde også en mulig løsning i form at en ændring af demografimodellen, så den fremover skulle indeholde det fulde beløb til basishusleje.

Efter inddragelse af de demografiregulerede forvaltninger vurderer Økonomiforvaltningen, at indarbejdelse af basishuslejen i demografimodellen ikke i praksis vil ændre på forvaltningernes incitamenter i forbindelse med øget demografibetinget kvadratmeterbehov, og at opgaven med at give de rigtige incitamenter skal løses uden for demografimodellen. Dette kan ske i regi af Økonomiforvaltningens arbejde med strategien for effektive m^2.

6. Korrektioner indarbejdet i IC 2017

Nedenfor er oplistet korrektioner til udvalgenes budgetrammer, der indarbejdes med IC 2017.

6.1. Kasseopbygning – anlægsperiodiseringer og periodisering af midler til tilskud i landsbyggefonden

Når forvaltningerne i forbindelse med anlægsoversigten reperiodiserer anlægsmidler, reguleres bevillingen med den forventede prisstigning, således at bevillingen ikke udhules af prisudviklingen. I anlægsoversigten flyttes projektmidlerne som regel længere ud i fremtiden, hvorfor der efter p/l-reguleringen vil være et større kassetræk i det nye budgetår. For at kompensere for denne negative påvirkning af den reelle kasse afsættes der i lighed med IC 2016 et beløb på kassen svarende til det nettokassetræk, der er fremkommet ved reperiodiseringerne af anlægsmidler. Kasseopbygningen sfa. periodiseringssagerne i 2015 udgør netto 77,7 mio. kr., jf. tabel.

Fra budget 2015 er det besluttet, at der i forbindelse med reperiodisering af midler til indskud i landsbyggefonden(finanspost), ligeledes skal ske en prisregulering, for at undgå at bevillingen udhules af prisudviklingen. Samme problemstilling vedr. negativ påvirkning af den reelle kasse gør sig dermed gældende i forbindelse med reperiodisering af midler til indskud i landsbyggefonden, som i forbindelse med reperiodisering af anlægsmidler. Der afsættes derfor med IC 2017 ligeledes et beløb på kassen svarende til det nettokassetræk, der er fremkommet ved reperiodiseringerne af midler til indskud i landsbyggefonden. Kasseopbygningen sfa. de 4 sager om bevillingsmæssige ændringer udgør netto 11,8 mio. kr., jf. tabel.

Tabel. Kasseopbygning anlægsperiodiseringer og periodisering af midler til indskud i landsbyggefonden i IC 2017

1.000 kr., løbende p/l	2017	2018	2019	2020
Anlægsperiodiseringer	66.743	-10.738	21.694	0
Reperiodiseringer af midler til indskud i landsbyggefonden	5.368	3.214	3.214	0

Tjenestemandspensioner

Kommunen har udgifter til tjenestemandspensioner på både serviceområdet og forsyningsområdet. I 2017 forventes en samlet udgift på 1.159,6 mio. kr., fordelt med 958,7 mio. kr. på service og 200,9 mio. kr. på forsyning, jf. tabel.

Tabel. Fordeling af budgetterede udgifter til tjenestemandspensioner

1.000 kr., løbende p/l	2017	2018	2019	2020
Service	958.733	991.984	1.026.314	1.061.771
Forsyning	200.900	202.855	205.086	207.017
I alt	**1.159.633**	**1.194.839**	**1.231.400**	**1.268.788**

Den forventede udgift betyder, at serviceområdet nedjusteres med 11,3 mio. kr. og forsyningsområdet nedjusteres med 3,9 mio. kr. i 2017 i forhold til forventningen til 2017 i budget 2016 (augustindstillingen).

Nedjusteringen for service skyldes, at der for området forventes at færre pensionerede tjenestemænd i 2017, samt at lønfremskrivningen er nedreguleret siden augustindstillingen for budget 2016.

Nedjusteringen for forsyning skyldes, at faldet i antallet af pensionerede tjenestemænd på området ventes at stige i 2016.

6.2. Movia

Movia har i december 2015 udsendt basisbudgettet for 2017. Basisbudgettet viser en á conto betaling i 2017 på 351,5 mio. kr. Hertil kommer betaling for tabt voldgiftsag 65,1 mio. kr. samt 3 mio. kr. til drift og vedligehold af realtids trafikinformation, eventuelle rutejusteringer, mv. Med en buffer på 10,0 mio. kr. afsættes der samlet 429,6 mio. kr., svarende til et fald på 21,9 mio. kr. ift. vedtaget budget 2016, jf. tabel. Faldet skal bl.a. ses i sammenhæng med udviklingen i passagerindtægter, renten samt brændstofpriserne.

Tabel. Ændring i Movias budget

1.000. kr., løbende p/l	2017	2018	2019	2020
Movias budget i VB2016	**451.521**	**369.390**	**363.390**	**363.390**
Movia basisbudget	351.489	351.489	351.489	351.489
Voldgift	65.100	0	0	0
Trafik info mv.	3.000	3.000	3.000	3.000
Efterreg.	0	0	0	0
Buffer	10.000	10.000	10.000	10.000
Movias budget i IC 2017	**429.589**	**364.489**	**364.489**	**364.489**
Ændring i alt	**-21.932**	**-4.901**	**1.099**	**1.099**

I Movias basisbudget for 2017 er indregnet kendte bestillinger fra Københavns Kommune, samt kendte effekter af afsluttede udbud. Herunder, at der i april 2017 indsættes 18-meter ledbusser på linje 5A, hvilket betyder en besparelse på linjen i forhold til 2016.

I 2017 foretages en efterregulering af a conto betalingerne for 2015. Movia estimerer, at Københavns Kommune i 2017 skal have udbetalt

en efterregulering på mellem nul og tre mio. kr. vedrørende regnskabsåret 2015. Efterreguleringen beregnes i forbindelse med Movias regnskabsaflæggelse i februar 2016 og afregnes i januar 2017. I IC 2017 er der ikke indregnet et beløb til efterregulering i 2017. Efterreguleringen for 2017 indarbejdes med juniindstillingen.

Usikkerhed og videre proces
Basisbudgettet er en tidlig fremskrivning af økonomien for 2017 og derfor behæftet med usikkerhed. Basisbudgettet vedrører en periode, der ligger 12-24 måneder ud i fremtiden. I den periode kan en række faktorer ændre sig som eksempelvis: Forventede passagerindtægter, dieselpriser, rente og passagerindtægter. Den afsatte bufferpulje på 10 mio. kr. skal ses i sammenhæng med denne usikkerhed.

Movias bestyrelse 1. behandler Movias budget for 2017 i juni 2016. Med udgangspunkt i 1. behandlingen vil Økonomiforvaltningen foretage en opdateret vurdering af Movias budget ifm. augustindstillingen. Movias bestyrelse vedtager budgettet for 2017 i september 2016.

Endelig forventes åbningen af Metro Cityringen i 2019 at medføre en tilpasning af busnettet i København, herunder Movias økonomi. Det nærmere omfang af tilpasningen kendes endnu ikke. Borgerrepræsentationen forventes at tage stilling til tilpasningen af busnettet i 2016.

6.3. Administrationsbidraget til Udbetaling Danmark (UDK)
Københavns Kommune betaler årligt et administrationsbidrag og et IT-administrationsbidrag til Udbetaling Danmark (UDK).

Tabel. Bidrag til UDK

1.000. kr., løbende p/l	2017	2018	2019	2020
Administrationsbidrag	83.784	73.409	61.628	62.799
IT-administrationsbidrag	1.072	1.093	1.113	1.134
Samlede bidrag til UDK IC 2017	**84.856**	**74.501**	**62.742**	**63.934**
Afsat med vedtaget budget 2016	85.451	74.916	62.953	64.173
Ændring	**-595**	**-415**	**-212**	**-240**

Overgang af systemer fra Københavns Kommune til Udbetaling Danmark
UDK opkræver fra og med 2016 et IT-bidrag som følge af, at UDK overtager driften af en række IT-systemer fra kommunerne, jf. augustindstillingen til budget 2016. IT-bidraget betyder udgifter på 1 mio. kr. i 2016 stigende til 30 mio. kr. i 2019, hvor bidraget er fuldt indfaset. IT-bidragets størrelse er dog stadig forbundet med usikkerhed og kan ændre sig, hvis tidsplanen eller forudsatte priser ved UDK's udbud ændrer sig. Udgifterne til IT-bidraget modsvares af,

at kommunen ikke længere skal betale for en række IT-systemer, der udfases i takt med at UDK overtager opgaverne.

Da bortfaldet af udgifter i 2017 og frem endnu ikke er klarlagt og indarbejdet i kommunens budget, er de tilsvarende stigninger i udgifter til IT-administrationsbidrag heller ikke indarbejdet, men ligger fladt med 2016-niveauet.

Økonomiforvaltningen opgør i samarbejde med Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen samt Kultur- og Fritidsforvaltningen de omkostninger, der bortfalder i 2017 og frem mhp. at blive indarbejdet i forslag til budget 2017.

Korrektion af Kultur- og Fritidsudvalgets budget
I forbindelse med konsolideringen af vedtaget budget 2016, er Kultur- og Fritidsforvaltningen og Økonomiforvaltningen blevet opmærksomme på, at ændringer som følge af DUT til budget 2015 ved en fejl ikke er indgået i beregningen af budgettet til Udbetaling Danmark. Desuden har kvalitetssikring af Københavns Kommunes budget til Udbetaling Danmark medført mindre korrektioner som følge af justering af pris- og lønfremskrivning.

Det betyder, at Kultur- og Fritidsudvalget budget i 2016 skal nedjusteres med 0,2 mio. kr. og opjusteres med 1,1 mio. i budget 2017, jf. tabel.

Tabel. Korrektion af Kultur- og Fritidsudvalgets budget

1.000. kr., løbende p/l	2016	2017	2018	2019	2020
Kultur- og Fritidsudvalget, ændring	-232	1.089	1.116	1.143	1.170

Med IC 2017 indarbejdes korrektionen fra 2017. Korrektion af budget 2016 foretages ifm. førstkommende sag om bevillingsmæssige ændringer.

6.4. Fællesordninger og fællessystemer

Fællesordningerne og fællessystemerne er Københavns Kommunes tværgående ordninger, der administreres af Koncernservice.

Forvaltningernes betaling til forsikringsordningen, barselsfonden, den interne arbejdsskadeforsikring, lønkontrakt, driftsaftaler & fællessystemer samt fællessystemer i 2017 udgør i alt 463,4 mio. kr. Heraf opkræves 268,6 mio. kr. vedr. forsikring, lønkontrakten samt driftsaftaler og en del af fællessystemerne. Betalingen til arbejdsskade, barselsfonden og øvrige fællessystemer udgør 194,8 mio. kr., som er bevillingsfinansieret.

Betalingen er fordelt mellem forvaltningerne efter gældende fordelingsnøgler, jf. nedenstående tabel.

Tabel. Betaling til kommunens fællesordninger og fællessystemer i 2017

1.000. kr., 2017 p/l	Fællesordninger			Fællessystemer			
Udvalg	Forsikring[1]	Abejds-skade[2]	Barsels-fond[2]	Løn-kontrakt[1]	Driftsaftaler & fælles-systemer[1)]	Fælles-systemer[2)]	**I alt**
BUF	58.743	22.903	54.226	25.757	8.972	2.781	**173.383**
KFF	14.307	1.964	4.651	3.126	7.739	1.056	**32.844**
SOF	12.579	9.523	22.548	16.603	14.101	2.096	**77.450**
SUF	8.892	9.711	22.993	16.797	11.393	2.222	**72.008**
TMF	11.929	2.958	7.004	2.971	8.152	1.155	**34.169**
ØKF	16.634	2.930	6.938	3.499	10.299	5.907	**46.207**
BIF	1.725	2.925	6.926	2.698	11.494	1.248	**27.017**
Revisionen	18	23	54	-	35	4	**133**
Borger-rådgiveren	0	22	53	-	98	-	**174**
I alt	**124.827**	**52.962**	**125.394**	**71.450**	**72.283**	**16.471**	**463.386**

Note: 1) Betaling, der opkræves fra forvaltningerne. 2) Bevillingsfinansieret.

Forvaltningernes bidrag til fællesordningerne i 2017 er samlet set 1,3 mio. kr. over forvaltningernes bidrag i vedtaget budget 2016.

Underliggende falder opkrævningen vedrørende driftsaftalen og fællessystemer med 7,7 mio. kr., bidraget til barselsfonden øges med 7,1 mio. kr., opkrævningen til lønkontraktsekretariatet stiger med 1,1 mio. kr. og opkrævningen til forsikringsordningen stiger med 0,7 mio. kr.

I grundlaget for forvaltningernes bidrag til fællesordningerne i 2017 er indarbejdet forslag fra Effektiviseringsstrategi 2016 med betydning for fællesordningerne.

Den forventede effekt af København Brandvæsens udtræden af fællesordningerne er indarbejdet i grundlaget for opgørelsen af forvaltningernes bidrag til ordningerne i 2017. Ordningernes udgifter ventes som følge heraf at falde med 0,8 mio. kr., hvoraf 0,4 mio. kr. vedrører forsikring, 0,2 mio. kr. lønkontrakten og 0,2 mio. kr. vedrører fællessystemer.

Tabel. Ændret betaling til kommunens fællesordninger og -systemer, IC 2017 ift. VB2016

1.000. kr., 2017 p/l	Fællesordninger			Fællessystemer			
Udvalg	Forsikring[1]	Arbejds-skade[2]	Barsels-fond[2]	Løn-kontrakt[1]	Driftsaftaler & fælles-systemer[1]	Fælles-systemer[2]	**I alt**
BUF	3.600	0	3.086	391,2	-1.378	0	**5.700**
KFF	-300	0	265	47,5	-950	0	**-938**
SOF	600	0	1.284	252,1	-1.470	0	**666**
SUF	-300	0	1.308	255,1	-1.165	0	**99**
TMF	300	0	399	45,1	-905	0	**-161**
ØKF	-3.100	0	395	53,1	-1.418	0	**-4.070**
BIF	-100	0	394	41	-503	0	**-168**
Revisionen	0	0	2	0	29	0	**31**
Borger-rådgiveren	0	0	2	0	99	0	**101**
I alt	**700**	**0**	**7.138**	**1.085**	**-7.663**	**0**	**1.260**

Note: 1) Betaling, der opkræves fra forvaltningerne. 2) Bevillingsfinansieret.

Principper for håndtering af mer- og mindreforbrug

Fællesordningerne finansieres af samtlige forvaltninger. Opkrævningerne reguleres varigt i forbindelse med IC.

- Hvis der i indeværende år kommer afvigelser på ordningerne, så hæfter ordningerne på tværs.
- Hvis der er mindreforbrug på tværs af ordningerne indgår midlerne i overførselssagen.
- Hvis der er et udækket merforbrug på tværs af ordningerne optages et internt lån på den konkrete ordning.

Forsikringsordningen

Forsikringsordningen er en intern solidarisk ordning i Københavns Kommune, som omfatter forsikring af bygninger, løsøre, motorkøretøjer samt erhvervsansvar. I 2017 opkræves forvaltningerne 124,8 mio. kr. til forsikringsordningen. Dermed øges forvaltningernes betaling med 0,7 mio. kr. i forhold til 2016, jf. ovenstående tabel. Den øgede opkrævning svarer til den skønnede betydning for ordningen af, at grænsen for ordningens selvrisiko fastholdes nominelt.

Tabel. Forsikringsordningens forventede udgifter i 2017

1.000 kr., 2017 p/l	Udgift
Skadeudgifter	31.833
Buffer til skader	2.415
Ekstern forsikringspræmie og administration	35.148
Sikringspuljen	1.562
Intern administration	3.104
Gæld	50.765
I alt	**124.827**

Der opkræves i 2017 i alt 12,2 mio. kr. i præmie vedrørende motorforsikring, 14,2 mio. kr. i præmie vedrørende løsøre samt 98,4 mio. kr. i præmie vedrørende bygninger, jf. nedenstående tabel.

Tabel. Oversigt over fordeling af præmieopkrævning for forsikrings-ordningen i 2016

1.000 kr., 2017 p/l	Motor	Løsøre	Bygninger[1]	I alt
BIF	336	124	1.274	1.734
BUF	1.699	8.438	48.947	59.083
KFF	581	1.831	11.896	14.307
SOF	2.007	1.578	8.993	12.579
SUF	1.175	984	6.733	8.892
TMF	5.915	721	5.293	11.929
ØKF (Inkl. Rev.)	450	540	15.313	16.303
I alt	**12.163**	**14.216**	**98.448**	**124.827**

1) KEjds fordelingsnøgle af husleje for 2015.

Budgettet for skadeområderne er i 2017 fastlagt efter en vurdering af det gennemsnitlige antal skader samt de gennemsnitlige udgifter.

Tabel. Budgetforudsætning for forventede udgifter i 2017

Område	Antal skader	Gennemsnits-udgifter pr. skade	I alt
Løsøre	50	99,7	4.985
Motor	140	19,7	2.768
Ansvar	10	67,8	678
Bygning			23.403
Buffer			2.415
I alt			**34.249**

Forsikringsordningens interne lån

I 2017 afdrager forsikringsordningen 38,1 mio. kr. på ordningens interne lån og der afsættes 12,7 mio. kr. til konsolidering af kassen, *jf. nedenstående tabel*. Forsikringsordningens gæld forventes at være afviklet i 2017, hvorefter der indtil 2020 forventes afsat midler til konsolidering af ordningen.

Tabel. Forsikringsordningens akkumulerede gæld

1.000 kr., løbende p/l	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gæld/opsparing, primo året	**-88.921**	**-38.156**	**12.609**	**63.314**	**90.714**	**103.414**
Afdrag vedtaget med IC 2014 sfa. skolebranden (2013)	13.290	13.290	10.130	-	-	-
Yderligere afdrag sfa. skole-branden 2013, skybrudssager 2011 og brand Kastanjehuset	24.775	24.775	24.775	-	-	-
Ændring i afdrag pba. tidligere års regnskaber	-	-	-14.800	-	-	-
Konsolidering af kassen	12.700	12.700	12.700	12.700	12.700	-
Yderligere afdrag i medfør af ændret bogføring af forventet erstatning vedr. skolebranden	-	-	17.900	14.700	-	-
Gæld/opsparing, ultimo året	**-38.156**	**12.609**	**63.314**	**90.714**	**103.414**	**103.414**
Forvaltningernes betaling til afdrag på gæld/kasseopbygning	50.765	50.765	50.705	27.400	12.700	-

Arbejdsskadeordningen

Københavns Kommune er selvforsikret, når det kommer til behandlingen af arbejdsulykker. Området administreres af et internt forsikringsselskab og følger et hvile-i-sig-selv-princip. Ordningens udgifter fordeles solidarisk ud på kommunens forvaltninger efter lønforbrug.

Udgifterne på arbejdsskadeområdet består af få større udgifter til enkeltsager og flere mindre erstatnings- og behandlingsudgifter til eksempelvis brilleskader, tandskader, lægeerklæringer, mv. Der er mange skadestyper, og sagsforløb varierer fra sagstype til sagstype. Begrebet "Arbejdsskade" er et dynamisk begreb, der løbende redefineres af domstolene. Ændringer i retspraksis kan øge udgifterne til området uden der nødvendigvis sker en stigning i antal ulykker.

Ordningens udgifter fordeler sig som angivet i nedenstående tabel.

Tabel. Udgifter til arbejdsskadeordningen

1.000 kr., 2017 p/l	Gnm. R11-R13	R2014	B2016	B2017
Skadeudbetaling. og behandlinger	38.846	33.039	37.558	37.558
Adm. udgifter, staten	4.716	5.210	5.944	5.944
Intern administration.	5.226	2.317	2.302	2.302
Buffer	-	-	7.158	7.158
Hovedtotal	**48.788**	**40.566**	**52.962**	**52.962**

Det forventede forbrug i 2017, udgør 53,0 mio. kr., hvilket svarer til niveauet i Budget 2016.

Kammeradvokaten afgav i sommeren 2014 en redegørelse om Arbejdsskadestyrelsens (ASK) praksis, der har medført, at en række af tidligere sager er genåbnet. Desuden er der iværksat en række initiativer, der skal styrke kvaliteten i ASK afgørelser. Begge har medført en stigning i sagsbehandlingstiden for en mængde sager.

Ovenstående har i 2014 og 2015 givet sig udslag et fald i afgørelser. I 2015 har der været en rekordlav udbetaling af erstatninger i Københavns Kommune. I 2016 og 2017 fastholdes derfor en forholdsvis høj buffer på 7,2 mio. kr. for at afbøde for det udgiftspres, der ventes at opstå i takt med, at ophobede sager i ASK færdigbehandles. Hastigheden af sagsbehandlingen i ASK antages at øges i løbet af 2016.

Når trykket fra de interne forhold i ASK mindskes, vil bufferen tilsvarende justeres. Dette vil forventelig være tilfældet fra 2018 og frem.

Ordningen overgik i 2016 til bevillingsfinansiering.

Grundet ophobning af sager hos Arbejdsskadestyrelsen er ordningens budget ikke reduceret som følge af Københavns Brandvæsens udtræden heraf. Budgettet for 2017 vil blive revideret i 2016, når der er større vished om hvorvidt et efterslæb af skadesudbetalinger vil påvirke det forventede forbrug i 2017.

Barselsfonden

Københavns Kommunes Barselfond er en central administreret fond, som alle syv forvaltninger bidrager til. Formålet med fonden er at refundere og udligne forvaltninger og institutioners merudgifter til vikardækning under ansattes barselsorlov. Vedtaget budget 2016 for Barselsfonden udgør 118,3 mio. kr. (2017 p/l).

Der forventes i 2017 et forbrug vedrørende barselsfonden i størrelsesordenen 125,4 mio. kr., svarende til en stigning på 7,1 mio. kr. i forhold til vedtaget budget 2016.

Skønnet for 2017 er baseret på en forudsætning om uændret fertilitet samt en fremskrivning på baggrund af det faktiske omfang af barsler i 2013 og 2014, hvor sidst kendte år er tillagt større vægt. Den skønnede udgiftsstigning fra 2016 til 2017 skal således ses i lyset af et konstateret stigende antal barsler.

Tabel. Budget for 2017 til barselsfonden

1.000 kr., 2017 p/l	Udgifter
Forvaltningerne	105.394
Selvejende institutioner	10.000
Buffer	10.000
I alt	**125.394**

Estimatet er behæftet med en række usikkerheder.

- Prognosemodellen er baseret på fertiliteten for 2014, da denne endnu ikke er opgjort for 2015.
- Udviklingen af medarbejdere i Københavns Kommune er behæftet med usikkerhed.
- Regnskabsresultatet for 2015 er endnu ikke afsluttet.

Der er i medfør af ovennævnte usikkerhed indarbejdet en buffer på 10 mio. kr.

Det bemærkes, at Hovedstadens Beredskab skal tilslutte sig en barselsfond. Indtræden af Hovedstadens Beredskab i Københavns Kommunes barselsfond forudsætter tilslutning fra Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen. Såfremt Hovedstadens Beredskab indtræder i barselsfonden, vil det skulle ske på samme vilkår som forvaltningerne, og der vil i medfør af en eventuel indtræden skulle ske en opdatering af ordningens budget.

Lønkontraktsekretariatet

Lønkontraktsekretariatet omfatter kommunens ordninger for lønsystemer og vagtplan. Opkrævningerne på lønkontraktområdet omfatter ud over udgifter til drift og administration af lønsystemet, udgifter til vedligehold, administration og licenser til Vagtplan.

Ordningens økonomi er fremskrevet til 2017 p/l. Forvaltningernes betaling til ordningen øges med 1,3 mio. kr. som følge af udløb af rammekorrektion i medfør KMD-forlig, *jf. BR 20. juni 2012, pkt. 50 (fortroligt).* Derudover reduceres betalingerne som følge af Københavns Beredskabs udtrædelse af ordningen. Dette giver netto en forhøjelse på 1,1 mio. kr. i opkrævningen.

Det ny lønsystem forventes taget i brug i 2016. Koncernservice vil i forlængelse heraf foretage en gennemgang af ordningens økonomi, herunder en vurdering af, hvorvidt det vil være hensigtsmæssigt at omlægge ordningen til helt eller delvist at være bevillingsfinansieret.

Fællessystemer og driftsaftaler

Ordningen omfatter driftsaftalen, herunder Mainframe-løsningerne og en række fællessystemer. Fællessystemerne omfatter dels følgende systemer, hvor der i 2013 er foretaget en omlægning til

bevillingsmæssig finansiering for forvaltningerne: KKnet, Schultz Lovsystem, Budgetweb, kk.dk, Sitecore Foundry, Doc2Archive og Lis-driftsaftale (Rubin).

Dels følgende systemer, som Koncernservice afregner aktivitetsbaseret med forvaltningerne: eDoc, eIndkomst, AD/Exchange, ZI-systemet, eBoks og eBlanket. Da systemerne er aktivitetsbaserede, kan der forekomme ændringer i de endelige betalinger til systemerne, *jf. BR d. 15. nov. 2012, 2012-141849, bilag 4*. Listen over systemerne er ikke udtømmende. Således afregnes udgifterne til en række systemer særskilt, eller der er aftalt bevillingsmæssige korrektioner. Det gælder bl.a.: Navision med TMF, KMD-systemer og KØR under tillægsaftalen med ØKF.

Der er på fællessystemer og driftsaftale indarbejdet en effektivisering på 3,4 mio. kr. i medfør af Effektiviseringsstrategi 2016 vedrørende CPR-konsolidering, genforhandling af SAS-aftale samt udbud af fællessystemer.

I medfør af profil for afdrag på internt lån vedr. AD/Exchange falder forvaltningernes betaling til ordningen med 2,1 mio. kr. fra 2016 til 2017. Derudover udløber et internt lån på 5,3 mio. kr. i 2017.

Som følge af Københavns Brandvæsens udtrædelse af fællesordningen er budgettet til fællessystemerne reduceret med 0,2 mio. kr. vedrørende eDoc og AD/Exchange. Københavns Brandvæsens udtræden ventes ikke at påvirke øvrige systemer.

KS tilkendegav med den første status for fællesordningernes økonomi for 2015 til økonomikredsen et arbejde om revision af den forvaltningsfordelte betaling for driftsaftalerne. Der er i medfør af dette arbejde overvejelser omkring en delvis bevillingsgørelse af ordningen. KS vil frem mod juniindstillingen komme med et forslag herom.

6.5. Salgsreservationsleje

Der er afsat en pulje til salgsreservationsleje på 17 mio. kr. i 2017. Puljen finansieres via merindtægter på salg af ejendomme med en mellemfinansiering på kassen. Puljen afsættes i henhold til principperne for salgsreservationsleje, som blev besluttet i forbindelse med budget 2014. Det er nødvendigt at afsætte puljen for at kunne realisere den budgetterede indtægt fra salg af rettigheder i 2017. I forbindelse med at ejendomme sættes til salg, anvendes puljen til at kompensere Københavns Ejendomme for afholdte udgifter samt manglende indtægter på de pågældende ejendomme. I forbindelse med regnskabet vil puljen blive reguleret på baggrund af det faktiske behov.

6.6. Folkeskolereform - Kompetenceudvikling

Som led i folkeskolereformen og aftale om kommunernes økonomi for 2014 er der afsat en statslig pulje på 1,0 mia. kr. til kompetenceudvikling af lærere og pædagoger i folkeskolen fordelt over årene 2014-2020. Den kommunale andel af denne bevilling fordeles årligt til de enkelte kommuner på baggrund af Københavns andel af folkeskoleelever.

Med IC 2016 blev Børne- og Ungdomsudvalgets budget nedreguleret med 0,6 mio. kr. årligt til 8,2 mio. kr. i 2016 og 2017. Med finansloven for 2016 er Københavns Kommunes andel for 2016 blevet opgjort til 8,4 mio. kr. Dette indarbejdes med IC 2017, hvorfor Børne- og Ungdomsudvalgets budget nedreguleres med yderligere 0,2 mio. kr. årligt i 2016 og 2017. Konsekvenserne for 2016 indarbejdes i førstkommende sag om bevillingsmæssige ændringer. Det fremadrettede niveau revideres med IC 2018 på baggrund af antallet af elever.

6.7. Folkeskolereform - Aldersreduktion

De økonomiske konsekvenser af folkeskolereformen, som følge af udfasningen af aldersreduktion for lærere over 60 år, blev med Budget 2014 indarbejdet frem til og med 2018. Med IC 2016 blev niveauet for udfasningen af aldersreduktionen indarbejdet for 2019. Med IC 2017 revideres tallene for perioden 2017-2019, og samtidig indarbejdes niveauet for udfasningen af aldersreduktionen for 2020 med -2.472 t. kr. for undervisningsområdet og -441 t. kr. for specialundervisningsområdet.

Tabel. Udfasning af aldersreduktion

1.000 kr. 2017 p/l	2017	2018	2019	2020
Normalundervisning	327	-125	-396	-2.472
Specialundervisning	189	229	115	-441

Niveauet for de kommende år opdateres med en årlig genberegning af de økonomiske konsekvenser af aldersreduktionen.

6.8. Finanslov 2015 – Pulje til flere pædagoger

Med finansloven for 2015 blev der afsat 250 mio. kr. årligt til et varigt løft af dagtilbudsområdet til mere pædagogisk personale i dagtilbuddene. Puljen er konstrueret på den måde, at der for årene 2015 og 2016 på forhånd er reserveret et beløb, svarende til andelen af 0-5 årige, som hver enkelt kommune kan søge om. For Københavns Kommune udgjorde beløbet i både 2015 og 2016 31,0 mio. kr. (2016 p/l). Fra 2017 og frem overgår midlerne permanent til kommunernes bloktilskud.

6.9. Det fælleskommunale ledelsesinformationssystem - FLIS

Det fælleskommunale ledelsesinformationssystem (FLIS) er et fælles benchmark- og ledelsesinformationssystem for kommunerne, som drives af KL for at skabe fælles data på tværs af kommunerne og sikre en strategisk position overfor staten. Borgerrepræsentationen skal den 28. januar 2016 tage stilling til Københavns Kommune tilslutning til FLIS.

Udgifterne til FLIS i 2017 og frem, herunder udgifter til ½ årsværk i KS til systemejerskabet for FLIS, fremgår af tabel nedenfor. Udgifterne indarbejdes i budget 2017 med indkaldelsescirkulæret for 2017 med forbehold for Borgerrepræsentationens beslutning.

Tabel. Udgifter til FLIS

1.000 kr., 2017 p/l	2017	2018	2019	2020 og frem
Udgifter til FLIS	2.583	3.616	4.650	4.650
½ årsværk til KS (systemejer)	306	306	306	306
I alt	**2.889**	**3.923**	**4.956**	**4.956**

Eventuel fremadrettet tilpasning af udgifter for FLIS som følge af nye dataområder og anden prisstruktur foretages ifm. indkaldelsescirkulæret for det pågældende år.

6.10. Afledt drift på kultur- og fritidsområdet

Under budgetforhandlingerne om budget 2016 gjorde Kultur- og Fritidsforvaltningen opmærksom på, at der udestod afledt drift på en række anlægsprojekter på kultur- og fritidsområdet.

Med IC 2017 afsættes midler til afledt drift på projekterne under Kultur- og Fritidsudvalget 617 t. kr. i 2017, 634 t. kr. i 2018 og 821 t. kr. i 2019 og frem (2017 p/l).

Tabel. Afledt drift på kultur- og fritidsområdet

1.000 kr., 2017 p/l	2017	2018	2019 og frem
Tilbygning til Bavnehøj	240	240	240
Karensminde pavillon	77	77	77
Karensminde kulturhus	77	77	77
Musiktorvet 2. etape	143	143	143
Musiktorvet 3. etape	0	17	204
Minibaner	82	82	82
Total	**617**	**634**	**821**

For så vidt angår udestående afledt drift i budget 2016 håndteres dette i førstkommende sag om bevillingsmæssige ændringer med modpost på puljen til uforudsete udgifter.

6.11. Budgetkorrektioner indarbejdet i IC 2017 som følge af beslutninger i Borgerrepræsentationen

Siden vedtagelsen af budget 2016 er der i Borgerrepræsentationen foretaget en række beslutninger, der påvirker budget 2017 og overslagsårene 2018-2020. Disse beslutninger er indarbejdet i udvalgenes rammer. I bilag 3 er beslutningernes påvirkning af budget 2017 opgjort. Øvrige mindre tekniske korrektioner fremgår ligeledes af bilaget.

7. Rammer for budgetprocessen

7.1. Tidsplan for det videre budgetarbejde

Af nedenstående tabel fremgår de overordnede frister for processen for budget 2017.

Den samlede tidsplan er i sin helhed vedlagt som bilag 8.

Tabel. Tidsplan budget 2017

Aktivitet	Dato
Budgetseminar for Økonomiudvalget	26. og 27. jan.
ØU behandler indkaldelsescirkulæret for budget 2017 (IC 2017) herunder processen for Effektiviseringsstrategi 2017	27. jan.
Demografiregulering - Demografiberegningen udsendes til kvalitetstjek i forvaltningerne	4. mar.
Demografiregulering - forvaltningerne indsender bemærkninger til ØKF	11. mar.
ØU behandler indstilling om regulering af budgetrammerne for 2016 på baggrund af ny befolkningsprognose samt efterregulering af 2015 (demografireguleringen)	12. apr.
ØU behandler redegørelse om de indberettede budgetbidrag (juniindstillingen)	14. jun.
Budgetseminar for Økonomiudvalget d. 23. og 24. august	23. aug.
ØU 1. behandler budgetforslag 2017 (augustindstillingen)	24. aug.
BR 1. behandler budgetforslag 2017	1. sep.
Frist for indgåelse af budgetaftale og frist for eventuelle partier uden for aftalen til at indsende ændringsforslag til budgetforslag 2017 (kl. 12.00)	19. sep.
Ændringsforslagene til budgetforslag 2017 udsendes til Borgerrepræsentationen	23. sep.
ØU behandler indstillingen "Tekniske ændringsforslag til Budgetforslag 2017" (TÆF)	27. sep.
ØU 2. behandler budgetforslag 2017	27. sep.
Frist for partiernes indsendelse af underændringsforslag til ændringsforslagene til budgetforslag 2017 (kl. 12.00)	28. sep.
Afstemningsprogram med indarbejdede underændringsforslag udsendes til Borgerrepræsentationen	30. sep.
BR behandler indstillingen "Tekniske ændringsforslag til Budgetforslag 2017" (TÆF)	6. okt.
BR 2. behandler budgetforslag 2017	6. okt.

7.2. Budgetnotater til forhandlingerne om budget 2017

Det indstilles med IC 2017, at forvaltningerne anmodes om at udarbejde budgetnotater vedrørende need to (risikolisten, kapacitet, renovering) samt 1-3 budgetnotater om udfordringer inden for fagforvaltningens område. Der kan ligeledes udarbejdes tværgående budgetnotater, såfremt det ønskes administrativt eller politisk.

Notaterne udarbejdes frem mod Økonomiudvalgets budgetseminar i august. Arbejdet koordineres i kredsen af administrerende direktører.

8. Formelle retningslinjer for udvalgenes udarbejdelse af budgetbidraget

8.1. Overholdelse af Københavns Kommunes bevillingsregler

Københavns Kommunes gældende bevillingsregler er vedtaget af Borgerrepræsentationen i forbindelse med budgetvedtagelsen for 2016. Bevillingsreglerne er optrykt i det vedtagne budget 2016 og kan findes på kommunens interne budgethjemmeside:

http://okf.kkintra.kk.dk/sites/oekf.ks-lamp-aegirtst01.ks.kk.dk/files-shared/media-root/Bevillingsregler%202015_1.pdf

I udarbejdelsen af budgetbidrag skal udvalgene overholde rammen for hvert af de tre styringsområder:

- Service
- Anlæg
- Overførsler mv.

Udvalgene skal fordele midlerne på hvert styringsområde på bevillinger. Hvis et udvalg ønsker en anden opdeling af bevillinger end i 2016, skal Økonomiforvaltningen kontaktes.

Af nedenstående tabel fremgår kommunens regler for bevillingsbindinger.

Tabel. Bevillingsregler

Styringsområde	Ændringer som fagudvalg selv kan beslutte	Ændringer som skal godkendes af ØU/BR
Service	Fagudvalget og forvaltning kan selv beslutte omflytninger inden for en bevilling.	ØU/BR skal altid godkende omflytninger mellem bevillinger. Der kan ikke gives tillægsbevillinger til service uden tilhørende servicemåltal.
Overførsler mv.	Fagudvalget og forvaltning kan selv beslutte omflytninger inden for en bevilling. Undtaget er omplaceringer og nye forbrugsaktiviteter, der vedrører aktivitetsbestemt medfinansiering (funktion 4.62.81) og omplaceringer der påvirker særligt dyre enkeltsager (funktion 5.22.07).	ØU/BR skal altid godkende omflytninger mellem bevillinger. ØU/BR skal godkende omplaceringer og nye forbrugsaktiviteter, der vedrører aktivitetsbestemt medfinansiering (funktion 4.62.81) og omplaceringer der påvirker særligt dyre enkeltsager (funktion 5.22.07). Der kan som udgangspunkt ikke foretages omflytning af midler fra overførsler mv. til service og anlæg, idet der

Styringsområde	Ændringer som fagudvalg selv kan beslutte	Ændringer som skal godkendes af ØU/BR
		gælder særlige regler for overførselsadgangen på området.
Anlæg		Omflytning mellem anlæg og drift skal godkendes af ØU/BR. ØU/BR skal give en særskilt anlægsbevilling til anlægsprojekter.
Finansposter		ØU/BR skal altid godkende omflytninger mellem øvrige bevillinger og finansposter.

Københavns Kommune anvender et nettobevillingsprincip. Tilsvarende er der en høj grad af decentralisering i bevillingsniveauet i kommunen, som skal sikre muligheden for at prioritere inden for de enkelte bevillinger, dog med de bindinger, der følger af kommunens budgetmodel, jf. bevillingsreglerne

8.2. Forsikringer og arbejdsulykke

Forudsætningerne for forsikringer og arbejdsskadeulykker i Københavns Kommune vil blive fremsendt i forbindelse med skabeloner og retningslinjer for budgetforslag 2017, som udsendes efter den politiske behandling af IC 2017. Udvalgenes budgetforslag skal tage højde for disse forudsætninger i forbindelse med deres budgetlægning

8.3. Pris- og lønfremskrivningssatser for budgetforslag 2017

I nedenstående er angivet de generelle forudsætninger til budget-forslaget for 2017:

De generelle forudsætninger vedrører:

- Pris- og lønfremskrivning (p/l)
- Satsreguleringsprocent
- Intern rente

Pris- og lønfremskrivning (p/l)

Den indarbejdede pris- og lønfremskrivning i budget 2017 bygger på KLs seneste skøn, som er baseret på det aftalte niveau i kommuneaftalen for budget 2016.

Tabel. Seneste skøn for pris- og lønfremskrivning og satsreguleringsprocent i budget 2017

Budget 2017	Pris	Løn	Sammen-vejet p/l	Anlægs p/l	Satsregu-lering	Regions p/l
Pct.	1,67	2,26	2,1	1,6	1,4	1,3

I budgetoverslagsårene er KLs skøn for lønfremskrivningen 2,10 pct. og for den sammenvejede pl 2,0 pct. De øvrige satser er identiske med fremskrivningen til 2017.

Pris og løn anvendes til at fremskrive serviceudgifterne fra vedtaget budget 2016, mens den sammenvejede p/l anvendes til at fremskrive servicekorrektionerne fra budget 2016.

Satsreguleringsprocenten skal anvendes ved budgettering af de efterspørgselsstyrede overførsler. Der skal dog ved budgetteringen tages højde for, at visse ydelser er omfattet af reglerne om afdæmpet regulering.

Regionernes p/l (ekskl. medicin) anvendes til at fremskrive udgifterne til kommunal medfinansiering.

Proces for ændring af pris- og lønfremskrivningen
Økonomiforvaltningen følger løbende KL's skøn for pris- og lønudviklingen.

Hvis der foretages væsentlige ændringer i pris- og lønskønnet for indeværende år, vil Økonomiforvaltningen opgøre konsekvenserne af ændringerne i forbindelse med udsendelsen af rammerne for første budgetbidrag den 17. marts 2016.

Det endelige skøn for pris- og lønudviklingen i 2017 og frem, som ligger til grund for budget 17, fastlægges med økonomiaftalen mellem regeringen og KL. På baggrund heraf udsender Økonomiforvaltningen den 16. juni 2016 rammer for forvaltningernes endelige bidrag til budgetforslag 2017.

Intern rente
Den interne rente anvendes bl.a. til at udregne den årlige ydelse på interne lån. Den interne rente i Københavns Kommune fastsættes på baggrund af Økonomi- og Indenrigsministeriets skøn for den 10-årige statsobligation i budgetåret tillagt 1 pct. Finansministeriets nuværende skøn for 2017 er 1,3 pct., hvorfor Københavns Kommunes interne rente fastsættes til 2,3 pct. i 2016.

Vejledning til beregning af afdrag på interne lån kan bestilles hos Center for Økonomi i Økonomiforvaltningen.

8.4. Korrektioner som indgår i udvalgenes budgetbidrag

For at sikre en ens praksis skal udvalgene medtage alle de korrektioner, der er vedtaget af Borgerrepræsentationen til og med den 17. marts 2016 i budgetbidraget.

Herudover vil Børne- og Ungdomsudvalgets, Sundheds- og Omsorgsudvalgets og Socialudvalgets demografiregulering blive indarbejdet på baggrund af beregningerne af demografireguleringen, som foretages i starten af marts. Demografireguleringen forelægges dog først Økonomiudvalgets behandling den 12. april.

Økonomiforvaltningen vil den 16. marts. udsende korrigerede budgetrammer, som forvaltningerne skal anvende til at udarbejde budgetbidraget på baggrund af.